PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) ... inije)
... 23

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 700 lir - Leto XLII. št. 192 (12.517)

Trst, petek, 15. avgusta 19

OSREDNJA KNJIŽNICA
S.VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P.132
66001 KOPER
7096 AA
60100200

Včeraj v okviru obračunavanja med verskima skupnostima

Atentat v krščanskem delu Bejruta terjal 15 mrtvih in 90 ranjenih

Raketni napad proti skladišču UNIFIL na libanonskem jugu

BEJRUT — V krščanskem delu Bejruta je včeraj ob 9.05 po srednjeevropskem času eksplodiral avtomobil mercedes-benz sedan, v katerem je bilo kakšnih sto kilogramov razstreliva. Atentat, ki je le zadnji v vrsti takih krutih obračunavanj med verskima skupnostima v vzhodnem oziroma zahodnem predelu mesta, je terjal najmanj 15 mrtvih in 90 ranjenih.

Avto-bombo so teroristi parkirali nekako sto metrov daleč od bolnišnice »St. Joseph Hospital«. Po eksploziji so se razvili številni požari, ki so uničili nekaj mimo vozečih avtomobilov (iz požganih razbitin so reševalci potegnili sedem zoglenelih trupel), več parkiranih vozil in okrog dvajset trgovin. Ogenj se je lotil tudi bližnjih poslopij, med temi petnadstropne stanovanjske hiše, ki je last družine libanonskega državnega poglavarja Amina Gemayela (v njej sicer sedaj ne stanuje noben član te družine).

Poleg sedmih zoglenelih trupel so gasilci brž po eksploziji odkrili še posmrtne ostanke drugih osmih žrtev. Kakor je pozneje sporočila krščanska radijska postaja »Glas Libanona«, so rešilci prepeljali v razne bolnišnice najmanj 90 ranjenih. Med temi je več takih, ki so v kritičnem stanju, saj je omenjeni radio skupaj z drugimi začel pozivati prebivalstvo k široki krvodajalski akciji.

To pa ni bil edini včerajšnji izbruh nasilja v Libanonu. Pri pristanišču v Tiru na jugu države je po nekaterih vesteh najmanj pet raket »zadelo in znatno poškodovalo« skladišče mirovnih oboroženih sil OZN (UNIFIL).

Pogled na zapadlosti pred zamenjavo

PO POLETNEM PR... ČAKA CRAXIJEVO ... VRSTA TEŽKIH NALOG

RIM — Seja vlade, ki bo konec meseca, bo obenem pomenila obnovitev politične dejavnosti po poletnem zastoju. Vlada bi se namreč morala sestati 28. ali 29. avgusta, ko se bo predsednik Craxi vrnil s počitnic. Na dnevnem redu vladne seje bo osnutek finančnega programa, ki ga predvideva nova procedura, ki jo je odobril parlament. Dokument bo določil cilje finančnega zakona in vseboval gospodarske pokazatelje, ki jih je Craxi napovedal v svojem govoru pred parlamentom, ko je zahteval zaupnico: največ 4-odstotna inflacija in 100 tisoč milijard lir javnega primanjkljaja.

Ni izključeno, da bi takoj po velikem šmarnu sklicali še eno vladno sejo, če bi bilo treba sklepati o ponovni fiskalizaciji cene bencina.

Vlado na vsak način čakajo težavne naloge. Craxi jih je omenil v svojih programskih izjavah. Zelo verjetno bo Craxi, preden bo izročil štafetno palico bodočemu predsedniku vlade, kot predvideva sporazum o zamenjavi predsednika vlade do marca 1987, hotel rešiti čim večje število političnih in gospodarskih problemov. Nekatere ukrepe so že izdelali in predložili parlamentu, kjer se je že začela razprava, vendar si je vlada pridržala pravico, da še poseže in še nekaj spremeni ali pa da zahteva od parlamenta da nekatere ukrepe odobri po hitrem postopku. To se nanaša predvsem na vprašanje amnestije, o kateri bi morali razpravljati 8. septembra v okviru pravosodne komisije senata. Isto velja tudi za nov zakon o predsedstvu vlade, ki ga je poslanska zbornica že odobrila ter o reformi pokojninskega sistema, kjer še teče razprava o starosti upokojitve.

Vlada se bo morala spopasti tudi z vrsto vprašanj, ki niso drugotnega pomena, kot na primer imenovanje vodstev javnih ustanov, kar je doslej vedno povzročilo žolčne polemike in razprave znotraj večinske koalicije. IRI, ENI, RAI, mnoge banke, hranilnice in ENEL imajo vodstva, katerih mandat je že zapadel in ga je treba obnoviti. Med petimi strankami vladne večine teče žolčna razprava o razdelitvi funkcij. Prav tako še ni rešen problem ureditve javnega in privatnega radiotelevizijskega sistema, o katerem je Craxi govoril v svojem programskem posegu ter obljubil, da bo zadevo uredil.

Ostaja odprto tudi vprašanje reforme institucij ter še zlasti sporno vprašanje tajnega glasovanja, ki bi ga hotel Craxi odpraviti. Posebna pozornost velja šolstvu in vprašanju verouka.

Vse to pa še vrsto drugih vprašanj bo morala Craxijeva vlada rešiti, preden bo predsednik vlade izročil štafetno palico svojemu nasledniku. **G. R.**

Ostra reakcija Manague, ki se sklicuje na mednarodno pravo

Ameriški senat dokončno odobril pomoč protisandinističnim gverilcem v Nikaragvi

WASHINGTON — Ameriški senat je s 53 glasovi proti 47 dokončno odobril Reaganov načrt, ki namenja pomoč v vrednosti 100 milijonov dolarjev protisandinističnim gverilcem v Nikaragvi. Z odobritvijo se je končala šest mesecev trajajoča bitka med Belo hišo in kongresom, ki je poprej za celi dve leti ustavil ameriške podpore v prid nikaragovskim »contrasom«.

Predsednik Reagan je kajpak izrazil veliko zadovoljstvo nad sklepom senata. Dejal je, da ukrep predstavlja »zgodovinsko glasovanje za demokracijo«.

Po drugi strani pa je sklep ameriškega senata izzval ostro reakcijo nikaragovskih sandinističnih oblasti. Nikaragovsko veleposlaništvo v Washingtonu je objavilo protestno noto, v kateri obžaluje, da je ameriški senat »na pomilovanja vreden način pokazal, kako daje prednost vojni pred mirnim razreševanjem sporov med državami«. V noti je nadalje rečeno, da sklep senata pomeni pristanek na »vojno po naročilu« proti ljudstvu in vladi Nikaragve, kar je v nasprotju z mednarodnim pravom, kot izhaja iz razsodbe Mednarodnega sodišča v Haagu z dne 27. julija 1986.

Medtem pa iz Nikaragve prihaja vest, da sta se obe najpomembnejši stranki opozicije umaknili iz razprave o osnutku za novo nikaragovsko ustavo. Vest je objavil predsednik ljudske skupščine v Managui, komandant Carlo Nunez, ki je stranki obtožil sabotiranja in podrejanja navodilom iz Washingtona. Iz razprave o osnutku nove ustave sta se umaknili Neodvisna liberalna stranka (PLI) in Demokratična konservativna stranka (PCD). Stranki sta med pogoji za sodelovanje v razpravi postavili preklic izrednega stanja in preklic omejitev civilnih svoboščin. Stranka PCD, ki je najmočnejša sila opozicije, pa je poleg tega zahtevala, naj bo navedeno božje ime v prvih odstavkih osnutka nove ustave.

Končno na obzorju drugi egiptovsko-izraelski vrh

JERUZALEM — *Izraelska vlada je odobrila osnutek sporazuma z Egiptom, ki predvideva rešitev vprašanja suverenosti nad Tabo prek mednarodne arbitraže. Vest je egiptovskemu predsedniku Hosniju Mubaraku sporočil po telefonu sam izraelski premier Šimon Peres. Kaže, da se bosta državnika po uspešnem zaključku pogajanj o Tabi uradno sestala. Srečala bi se lahko že v prihodnjih tednih, kar bi dokončno prižgalo zeleno luč za normalizacijo odnosov.*

Taba je kraj, ki leži na Sinajskem polotoku ob Rdečem morju. Vsega meri komaj dober kvadratni kilometer. Izrael se ni iz njega umaknil, ko je po mirovnem sporazumu iz leta 1979 vrnil Sinaj Egiptu. Toda Egipt zahteva Tabo zase in v samem mirovnem sporazumu je določeno, naj bi vprašanje suverenosti nad njo rešili prek mednarodne arbitraže. Zdaj sta se obe strani končno sporazumeli o tem, kdo naj sestavlja mednarodno razsodišče

Sporazum je bil dosežen s posredovanjem ZDA in je velikega pomena za bodoči razvoj odnosov med Egiptom in Izraelom, saj poleg rešitve vprašanja Tabe predvideva okrepitev sodelovanja med državama na gospodarskem in kulturnem področju. Z njim bo Izrael med drugim dobil dovoljenje, da razišče ostanke svoje podmornice Dakar, ki je pred 17 leti skrivnostno izginila v egiptovskih vodah.

Ukrepi proti odgovornim za katastrofo jedrske centrale v Černobilu

MOSKVA — Moskovska Pravda piše v svoji včerajšnji številki, da so iz KP SZ izključili dva visoka funkcionarja, ki sta odgovorna za jedrsko katastrofo v Černobilu. Poleg tega je nadzorni odbor podelil štirim drugim funkcionarjem strogi ukor. Funcionarja, ki so ju izključili iz komunistične partije, sta G. A. Veretenikov, šef ustanove za atomsko energijo in E. V. Kulikov, vodja oddelka ministrstva za izdelavo srednjih strojev, v katerem so izdelali naprave za atomsko centralo.

Oba sta pokazala veliko mero neodgovornosti kar zadeva varnostne naprave jedrske centrale. Poleg tega jima očitajo, da sta napačno izbrala vodilno osebje atomske centrale.

Primorski dnevnik že vrsto let na predvečer velikega šmarna zaključuje redakcijo v popoldanskih urah. Zato bodo morda naše vesti danes nekoliko pomanjkljive. Bralce prosimo za razumevanje. Obenem sporočamo, da bo prihodnja številka dnevnika izšla v nedeljo, 17. avgusta.

Dobrotnik dal milijon lir nemškima žrtvama tepistov

RIM — *Pred dnevi je počitnikoval v Italiji zahodnonemški parček, ki se ga je držala, recimo tako, huda smola.*

Najprej so jima tatiči ukradli avtoradio in fotoaparat. Naslednjega dne so jima spet vlomili v avto ter odnesli torbo z dokumenti in avtomobilske ključe. Ko sta se nesrečnika naposled odpeljala do veleposlaništva ZRN, ki naj bi jima priskrbelo druge osebne listine, so navijači enajsterice Lazio med protestom pred sedežem nogometne zveze zaradi njihovega moštva s prestopom v nižjo ligo pošteno poškodovali njun avtomobil.

Zadeva je romala v časopisje in dan pozneje je zahodnonemški ambasadi telefoniral neznanec rekoč, da želi turistoma poravnati škodo. V sredo je veleposlanik Lahn res prejel ček za milijon lir s spremnim pismom, ki se glasi: »Kot Italijan čutim državljansko dolžnost, da se žrtvama tepistov oprostim z željo, naj ob povratku v domovino ne ohranita povsem slabega spomina na Italijo.«

Tutu: Za vse je prišel čas izbire

PEKING — »Za vse države je prišel čas izbire, ki je ne bomo pozabili,« je anglikanski škof Desmond Tutu izjavil v Pekingu, kamor sta ga povabili Organizacija kristjanskih cerkev in Združenje kitajskega ljudstva za mir in razorožitev. Pred 500 osebami je Tutu, znani borec proti rasnemu ločevanju v Južni Afriki, izrazil željo, da bi Južna Afrika postala večrasna demokratična država. Obtožil je Pretorio korupcije, nemoralnosti in nasprotovanja krščanstvu.

Na banketu v čast Tutuju je podpredsednik posvetovalne konference Zhao Puzhu podprl pravičen boj južnoafriškega ljudstva proti rasni diskriminaciji in zatiranju in mu zaželel rasno enakopravnost in demokratične pravice. Škof Tutu, ki je prišel na Kitajsko prejšnji teden, bo danes zapustil Peking.

Informacijski urad v Pretorii, edini pristojen v državi za dajanje vesti lokalnim in tujim časnikarjem o neredih v državi, je sporočil, da se je v zadnjem dnevu občutno zvišalo število neredov v črnski četrti Soweto v predmestju Johannesburga. Na tisoče dijakov je zapusilo šolo in protestiralo, ker oddelki varnostnih sil stražijo pred njihovimi šolami. Med neredi v Sowetu so zažgali 11 avtomobilov in dve hiši. Spopadi so bili tudi v Katlehongu, ki je v vzhodnem delu pokrajine.

Včeraj so pokopali rekruta Delle Vedove

Sociologi naj v vojašnicah rešujejo mlade iz stisk

VIDEM — Državni pravdnik v Vidmu Ennio Diez je sklenil preiskavo o Paolu Delle Vedove, rekrutu, ki se je v noči od 8. na 9. avgust obesil v Vidmu. Diez je izključil odgovornost vojaške oblasti za mladeničevo odločitev.

Iz Paolovega dnevnika je razvidno, je izjavil državni pravdnik, da je bil normalen do nekaj dni pred samomorom. Zanj se je odločil zaradi stiske, v katero je zašel mladenič po nedavni operaciji.

Ennio Diez je sprejel vojakovega očeta in mu izročil vse sinove osebne stvari, vštevši dnevnik. Oče je sinovo truplo iz videmske mrtvašnice spremil v Gruaro pri Benetkah, kjer so ga včeraj pokopali.

V zvezi z življenjem mladih v skupnostih je dal zanimivo izjavo dr. Arrigo Molinari, namestnik kvestorja v Genovi in kvestor v Nuoru, sedaj pa voditelj policijske šole Bligny v Ventimiglii. Ko je časnikarjem predstavil svoje skušnje z mladimi, je Molinari rekel, da bi morali življenje mladih v skupnostih preučevati sociologi, kajti sedanja mladina je zaradi življenjskih izkušenj v sedanji živahni družbi pri dvajsetih letih že dozorela, zato v vojašnicah ne vidijo več priložnosti za nove izkušnje. To jih navaja k agresivnosti, ki jo dostikrat usmerjajo proti sebi.

Molinari je navedel primer svoje policijske šole, ki jo obiskujejo diplomiranci z univerze. V celoti sami upravljajo svoje življenje v tečaju: vodijo menzo, sami kupujejo hrano in sestavljajo jedilnik, vodijo račune in jih predstavijo nadrejenim. Zanje prirejajo posvete o temah, ki so jih sami izbrali.

Molinari je predlagal vstop sociologov v vojašnice, ki naj preučijo pojav, da ne bodo mladeniči videli v njih zapora, kjer so izgubili eno leto življenja.

Kdo je odobril skavtski shod

L'AQUILA — V Abruzih se je vnela huda polemika po nedavnem shodu skavtov v kraju Piani di Pezza, kjer jih je obiskal tudi papež Janez Pavel II. Ekologisti namreč obtožujejo skavte, da so povzročili veliko ekološko škodo, pa čeprav trenutno posledic ni videti, vendar je gotovo, da prisotnost 14 tisoč ljudi visokogorskim travnikom in gozdovom prav gotovo ne koristi.

Oglasilo se je nadzorništvo za okolje, ki je pristavilo, da je dovoljenje za shod dalo poveljstvo gozdnih čuvajev.

Pred vrhom neuvrščenih pobuda Akcijske skupine za razorožitev

Vprašanje svetovne razorožitve bo prevladujoče na osmi konferenci neuvrščenih na vrhu, seveda pa pričakujejo, da bo tudi prevagujoče. To je ključno vprašanje svetovnega napredka. Kako tudi naj ne bo? Po zadnjih statistikah Združenih narodov je šlo na primer predlani vsako minuto blizu milijon 400 tisoč dolarjev za oboroževanje, kar pomeni — letno — dvakrat več kot na primer leta 1965 in skoraj 5 krat več kot l. 1955.

Neuvrščeni se zavzemajo za »splošno in popolno razorožitev«, kot je bilo sprejeto že na beograjski konferenci pred 25 leti, seveda pa se zavedajo, da je to globalna rešitev, do katere ni mogoče priti čez noč. Zato pa si prizadevajo za politiko »resnih in stvarnih« korakov, ki naj peljejo v ta cilj. Prvi tak korak naj bi bil, naglašajo neuvrščeni, ustavitev jedrskih poskusov in odrezav poseg pri vseh tistih orožjih, ki imajo opravka z atomom. Stališče o ustavitvi jedrskih poskusov naj bi bilo tudi izhodišče razoroževalne akcije neuvrščenih v Harareju.

Zaprepadujoča moč jedrskega orožja je naravnost nepopisna, pa vendar žal še nedovolj svarilna za velesili in za tiste dežele, ki razpolagajo z vojaškimi jedrskimi sredstvi. Strokovnjaki sodijo, da bi pri jedrskem spopadu, pri katerem bi uporabili na primer 10 tisoč megaton jedrskega orožja, mahoma umrla več kot milijarda ljudi, prav toliko ljudi pa bi bilo trajno poškodovanih. Jedrski spopad bi povzročil razpad vseh takorekoč aktivnih členov za obstoj družbe.

Res pa je, da so bili le storjeni določeni koraki proti uporabi atoma v vojaške namene. Generalna skupščina Združenih narodov je na primer priporočila vrsto ukrepov, ki jih je vredno omeniti: prepoved vsake uporabe jedrskega orožja, zajezitev tekme v jedrskem oboroževanju, zmanjšanje jedrske oborožitve in priporočilo konferenci za razorožitev v Ženevi, naj prične obravnavati »stvarne ukrepe« za preprečitev jedrske vojne. Žal pa ta konferenca zavoljo stališč velesil ni dosegla količkaj pomembnih rezultatov.

Že leta 1963 so s posebnim dogovorom sprejeli obvezo, da ne bodo več izvajali jedrskih poskusov v atmosferi, ionosferi in še višje, ter v vodi. Podpisali sta jo velesili in Velika Britanija ter še 108 držav. Združeni narodi so prav tako priporočili prepoved jedrskih poskusov pod zemljo, toda tu se zatika. Še zmeraj je prisotno mnenje, da bi sprejem te prepovedi ali pa prepovedi o ustavitvi vseh jedrskih poskusov — tako Združenim narodom, kot neuvrščenim gre za ustavitev vseh poskusov — v takorekoč konkurenčnem odnosu med velesilama pomenil popuščanje in domnevno priznanje lastne šibkosti.

Neuvrščeni, kot smo dejali, bodo podvojili napore za ustavitev vseh poskusov, saj je to edino resnično jamstvo proti uporabi atoma v vojaške in vojne namene. Nekaka napoved takega stališča je proniknila tudi iz nedavnega srečanja voditeljev držav in vlad Mehike, Argentine, Indije, Švedske, Grčije in Tanzanije v mehiškem središču Ixtapi. Sestali so se namreč kot tako imenovana »akcijska skupina za razorožitev« (ki je nekako samoniklo nastala leta 1984 v New Delhiju) in sprejeli dogovor o tem »da je treba nemudoma ustaviti jedrske poskuse«, kar naj nato skupaj z lastniki atomskega orožja nadzorujejo tudi delegati mehiškega sestanka.

Gre za potezo, ki so jo storili ob 41. obletnici Hirošime in Nagasakija; o njej je tvegano reči, da bo rodila stvarne uspehe, ima pa niz še kako pomembnih elementov. V skupini so namreč bili — lahko rečemo — predstavniki vseh celin, sestavljali so jo tako predstavniki blokov, kot tudi dežel, ki niso v blokih, neuvrščeni, po svoje pa tudi nosilci organizacij, gibanj in ustanov, ki čedalje bolj glasno svarijo pred jedrsko nevarnostjo. Šlo je potemtakem za nekaj več kot za deklarativno protijedrsko gesto, pač pa za resen in odločen poseg v atomsko mešetarjenje. Neuvrščeni so kajpak pozdravili pobudo in korak šesterice, ki ju bržkone lahko smatrajo tudi kot pomemben prispevek k bližnjemu hararskemu sestanku.

MIRO KOCJAN

Državi nameravata okrepiti medsebojno sodelovanje na vseh področjih

Mehiški predsednik De La Madrid obiskal Združene države Amerike

WASHINGTON — Mehiški predsednik Miguel De La Madrid je sinoči zaključil tridnevni obisk v ZDA. Dogodek je velikega pomena za razvoj odnosov med sosednima državama. V daljni in bližnji preteklosti je med njima prišlo tudi do hudih nasprotij, čeprav je bilo obema vselej jasno, da sta zaradi geografske bližine in komplementarnih interesov na gospodarskem področju tako rekoč obsojeni na sodelovanje.

Mehiškega predsednika so na potovanju v ZDA spremljali ministri za zunanje zadeve Sepulveda, za trgovino Hernandez, za finance Petriccioli in za pravosodje Garcia Ramirez. V Washingtonu so se pogovarjali s podpredsednikom Bushem, državnim tajnikom Shultzem, zakladnim ministrom Bakerjem, pravosodnim ministrom Meesejem in s šefom kabineta Donaldom Reganom. Mehiško delegacijo je sprejel tudi ameriški predsednik Ronald Reagan.

Pogovori so bili »iskreni in poglobljeni«, kot je dejal predsednik De La Madrid. Zadevali so predvsem dvostranske odnose med državama in ameriško pomoč Mehiki, ki je zabredla v hude finančne težave. Med drugim je bil podpisan sporazum o izvozu mehiške tune v ZDA, potem ko je bil 6 let prekinjen zaradi spora o teritorialnih vodah; postavljen pa je bil temelj za splošnejši trgovinski sporazum med državama.

Delegaciji sta veliko pozornost namenili tudi vprašanju ilegalnega priseljevanja Mehikancev v ZDA in borbi proti prekupčevalcem mamil. Velike količine mamil prihajajo iz Južne Amerike v ZDA prek Mehike.

Mehiškega predsednika je sprejel predsednik ZDA Reagan (Telefoto AP)

Saudska Arabija se hoče Angliji pokazati drugačna

LONDON — »Oglejte si Riad«, piše na ogromnem lepaku, toda vabilo je le formalno, saj Saudska Arabija ne išče turistov. Lepak je ob velikanskem plavem šotoru sredi londonskega jedra, kjer je riadska kraljevina odprla 29. julija impozantno razstavo o lastnem napredku v 20. letih nenavadnega »petrolejskega blagostanja«. Zanjo je potrošila bajno vsoto 3 milijonov funtov šterlingov ali 7 milijard lir, kar opravičuje ves njen čarobniški sijaj.

Na razstavišču mrgoli beduinskih šotorišč in dromedarjev, pod njimi pa je na tone rožnatega peska, pripeljanega z ladjo iz arabske puščave. Tu so modelčki vseh najnovejših tehnoloških ter industrijskih dosežkov. Med temi vzbujajo pri Britancih največ zanimanja razne elektronske vragolije, kakor laserski filmi in seveda videoigre, ki privabljajo v prvi vrsti mladino. Na vrhu kupole — v Angliji doslej največje — je komandna plošča nenavadnih razsežnosti, prek katere kompjuterski specialisti vodijo niz elektronskih predstav. Razstavo »Riad« obiskujejo množice družin, a tudi priletne osebe, ki odnašajo potem domov cele kupe luksusnih knjig, lepakov in propagandnih lepljivk, kot je na primer tista z napisom »I love Riyahd«.

Je Saudski Arabiji uspelo doseči zastavljeni cilj, to se pravi prikazati britanski javnosti drugačno, boljšo in mikavnejšo podobo o sami sebi? To je težko reči. Prvič, ker obiskovalci razstave kljub njeni zanimivosti in razkošnosti pogrešajo nekaj bistvenega: toplino in življenjskost. Razstavo so namreč v celoti uredili britanski strokovnjaki, tako da je res arabsko na njej samo razstavljeno blago, ne pa tudi vzdušje. Ne samo, na razstavi ni videti celo niti enega samega človeka iz Saudske Arabije, vse osebje je namreč britansko. Drugič: Angleži niso pozabili incidentov z državljani iz Saudske Arabije na svojih tleh: princa Abdula Aziza, miljenca pokojnega saudskega kralja, so obsodili na tri mesece zapora zaradi posesti kokaina (za ženske in mamilo potroši letno 600 milijonov lir), princesa Madavi je plačala visoko globo, ker je v blagovnici ukradla nekaj moških spodnjic, itd. Niso pa pozabili niti krutih kazni, ki so jim v Saudski Arabiji podvrženi tudi tujci.

Težave z jezikom za tuje študente v Jugoslaviji

BEOGRAD — *Medtem ko se je število novosprejetih študentov na ožjem območju Srbije v minulih petih letih zmanjšalo za polovico, je tujcev na univerzah v republiki vse več. V Srbiji se zdaj šola blizu 7000 tujih študentov. Samo na račun njihove šolnine so visokošolske ustanove letos v svoje blagajne spravile 8,6 milijona dolarjev, oziroma več kot tri milijarde dinarjev.*

Republiški izvršni svet in komite za izobraževanje sta nedavno ocenila, da se je zanimanje tujcev za študij v Jugoslaviji močno povečalo. Zainteresiranost pa je, kot kaže, obojestranska. To samo po sebi niti ne bi bilo slabo v času, ko vse bolj primanjkuje v izobraževanju denarja. Devizni študentje so, kar zadeva to vprašanje, dobrodošli, po drugi strani pa njihov vpis ni bil povsem v skladu z družbenim nadzorom.

Prosvetna inšpekcija je ugotovila, da so vpisne kvote, ko gre za tuje študente močno presegali, prijave pa so sprejemali tudi po poteku rokov, predvidenih za vpis. Dogajalo se je tudi, da so fakultete in višje šole vpisovale tujce, ne da bi za to vedele republiške skupnosti za izobraževanje. Za takšne študente je bilo vedno dovolj prostora na kmetijski fakulteti v Beogradu, kjer je vpisanih 188 tujih študentov več, kot je predvidena kvota, v Nišu, na stomatološki in fakulteti za telesno vzgojo v Beogradu, pa tudi na pedagoški akademiji, kjer je vpisanih kar 272 tujih študentov več. Te izobraževalne ustanove so sprejemale skoraj vsakega študenta, ki je namesto osebne izkaznice predložil potni list neke tuje države. Ponekod je bilo vpisanih celo več tujih šudentov kot domačih. Vsega skupaj je namesto 1485 tujih študentov vpisanih kar 2585.

Takšna politika vpisovanja seveda onemogoča kakršnokoli selekcijo kandidatov. Od vseh predvidenih pogojev, kot so obvladovanje jezika, potrdilo o končani srednji šoli, zdravstveno zavarovanje, urejeno bivanje v državi, so najbolj upoštevali vplačano letno šolarino. Ta pa pomeni nič več in nič manj kot 2000 ameriških dolarjev.

In kaj so mladi Grki, Arabci in drugi prijatelji Jugoslavije dobili v zamenjavo za ta znesek? O tem najbolje priča njihov uspeh pri šolanju. Ta je bil že na samem začetku vprašljiv, predvsem zaradi slabega znanja srbohrvaškega jezika. Da štirimesečni tečaj in dobrodušnost izpraševalne komisije niso zagotovilo za uspešno spremljanje pouka, o tem priča tudi podatek, da je iz leta v leto vse več tujih študentov, ki morajo ponavljati letnike.

V Pakistanu hudi spopadi med policijo in opozicijo

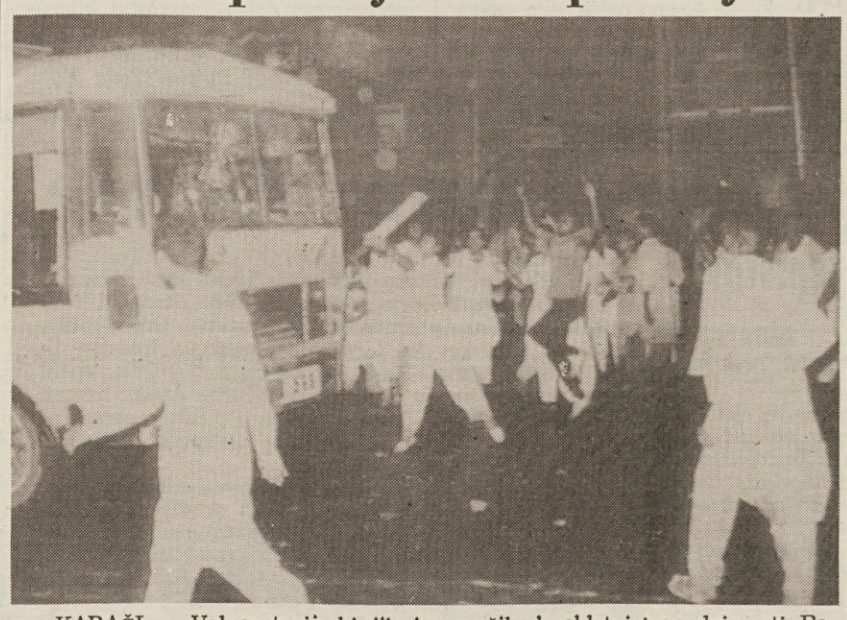

KARAČI — Val aretacij, ki jih je sprožil ob obletnici neodvisnosti Pakistana tamkajšnji režim, je povzročil vrsto neredov, ki so se sprevrgli v spopade med policijo in nasprotniki režima predsednika Zia Ul Haka. Med aretiranimi osebami je bila prejšnji dan tudi Benazir Ali Buto, hči nekdanjega predsednika Zulfikarja Alija Buta, ki ga je Ul Hak strmoglavil.

Benazir je priznana voditeljica edine opozicijske skupine, ki se lahko postavi po robu nadavladi Zia Ul Haka in vojske. Po nekajurnem zaporu so Benazir spustili iz ječe, pa čeprav za sedaj ne sme zapustiti Pakistana, kot je nameravala.

Na sliki (telefoto AP): spopadi med policijo in demonstranti v Lahoreju.

Skrivnostna odisejada 152 Tamilcev

PARIZ — Francoska mejna policija zanika, da se je 152 tamilskih beguncev, ki so jih pobrali iz morja nedaleč od Nove Fundlandije (Kanada), vkrcala na ladjo v eni od francoskih luk Calais, Dunkerque ali Boulogne-sur-Mer, kajti vsaka ladja je ob odhodu podvržena strogemu pregledu. Francozi menijo, da so begunci verjetno odpluli iz ZRN ali Holandske. Tamilci, ki so z razliko od šrilanskih Singalezov (budistov) hinduisti, so po zatrjevanju njihovega glasnika odpotovali iz Indije s tovorno ladjo, s katere pa so morali blizu Nove Fundlandije, kjer jim je kapitan dal na voljo nekaj čolnov. Na morju so bili pet dni, preden so jih rešili. Toda Kanadčani, ki so jim dovolili enoletno bivanje pri njih, so pri nekaterih Tamilcih našli zahodnonemške marke, kar ustreza francoski tezi in trditvam Zahodnega Nemca Waldemarja Steena, ki naj bi jim pomagal pri begu s Šri Lanke. V intervjuju za nemško televizijo je Steen povedal, da so begunci pribežali v Zvezno republiko Nemčijo, na odhod čez Atlantik čakali v Stadeju, Hamburgu, Jorku in Hessnu, 27. julija z avtobusi odpotovali v Francijo, od tod pa se odpravili čez z neko kitajsko tovorno ladjo.

Do 31. oktobra

VELIKA IZREDNA PRODAJA

zaradi adaptacije trgovin novim

PROTIPOŽARNIM

zakonskim predpisom **(zakon št. 818 z dne 7. 12. 1984)**

Podjetje Universaltecnica bo obnavljalo do 31. oktobra t. l. svoji dve trgovini na Korzu Saba 18 in v Ul. Zudecche 1 zaradi novih protipožarnih predpisov.
Ta naš napor postane za občinstvo **izredna** priložnost (to je najprimernejši izraz) **za tisoče nakupov** brez primerjave. Med potekom obnovitvenih del so možne nevšečnosti pri postrežbi klientov. Vendar smo prepričani, da bodo edinstvene ponudbe podjetja Universaltecnica popolnoma zasenčile to stanje.
V IZREDNI PRODAJI podjetje Universaltecnica ne nudi samo na tisoče artiklov po **najnižjih cenah,** temveč tudi:
— plačilne obroke do 60 mesecev,
— mesečne obroke tudi po 10.000 lir,
— brez predplačila (prvo plačilo en mesec po dobavi blaga),
— **pet let** garancije **(kar je absolutna novost!).**

■ **SESALNIKI** od 38.000 lir
AEG, ALFATEC, HOOVER, MIELE, MOULINEX, PHILIPS, REM, ROWENTA

■ **ZMRZOVALNIKI** od 284.000 lir
ARISTON, ATLANTIC, BOSCH, IBERNA, IGNIS, MIELE, OCEAN, REX

■ **ŠTEDILNIKI** od 147.000 lir
ARISTON, BOMPANI, CANDY, FOCUS (na drva), GASFIRE, LA GERMANIA, IGNIS, INDESIT, LOFRA, OCEAN, REX

■ **LIKALNIKI** od 24.500 lir
AEG, BRAUN, FERRARI, KRUPS, OLIMPIC, PHILIPS, ROWENTA, SIMAC, TEFAL

■ **PRALNI STROJI** od 189.000 lir
AEG, ARISTON, ATLANTIC, CANDY, IGNIS, ITT, MIELE, OCEAN, OLIMPIC, PHILCO, REX, SANGIORGIO, SIEMENS, ZEROWATT

■ **SISTEMI ZA OGREVANJE** od 25.900 lir
AEG, ARGO, AURORA, BRAUN, CATALOR, CATALGAS, DELONGHI, FIAMMA, TEFAL, TEPENS, VORTICE

■ **HLADILNIKI** od 189.000 lir
AEG, ARISTON, ATLANTIC, BOSCH, CANDY, DM (frigo bar), ELEKTROSUISSE, GENERAL ELECTRIC, IGNIS, INDESIT, MIELE, OCEAN, REX, WESTINGHOUSE

■ **MALI GOSPODINJSKI STROJI**
AEG, ARISTON, ALTAMIRA, ARIETE, BONANZA, BRAUN, ESSEGIELLE, FAEMA, FERRARI, FISELDEM, GAGGIA, GIRMI, GIORIK, IMETEC, KENWOOD, KRUPS, LAGOSTINA, MOULINEX, OLIMPIC, PAVONI, PHILIPS, QUICK, ROWENTA, SIMAC, TEFAL, TERMOZETA, VAPORELLA, VELOX

NEKAJ PRIMEROV:

SIMAC BRAVO	66.000 lir
SIMAC PASTAMATIC 700	152.000 lir
MOULINEX MOULINETTE S	45.000 lir
BRIVNIK BRAUN	34.900 lir
ČISTILEC ČEVLJEV PHILIPS	28.500 lir
KAVNIK VELOX	29.500 lir

■ **PEČICE** od 54.500 lir
AEG, ALPES, BOSCH, DELONGHI, GIRMI, LOFRA, MIELE, MOULINEX, PHILIPS, ROWENTA, SIMAC

■ **MIKROVALOVNE PEČICE** od 363.000 lir
CANDY, DELONGHI, MIELE, MOULINEX, PHILIPS, REX, SHARP

■ **BARVNI TV** od 395.000 lir
BRIONVEGA, CGE, GRUNDIG, HYPER, ITT, LOEWE, NORDMENDE, PHILIPS, PIONEER, SALORA, SELECO, SONY, TELEFUNKEN, ULTRAVOX

■ **AVTORADIO stereo kasete** od 59.000 lir
ALPINE, AUTOVOX, BLAUPUNKT, DANIEL, SOUND, GRUNDIG, INNOHIT, PHILIPS, PIONEER, SANSUI, SANYO, SONY, SPARKOMATIC

■ **RAČUNALNIKI** od 9.500 lir
CASIO, SHARP, TEXAS

■ **RADIO** od 6.800 lir
AIWA, ATLANTIC, BRIONVEGA, GRUNDIG, MAXELL, NORDMENDE, PHILIPS, SANYO, SILVER, SONY

■ **STEREO RADIOREGISTRATORJI (elektr. tok in bater.)** od 109.000 lir
AIWA, GRUNDIG, PHILIPS, SANYO, SONY, TELEFUNKEN

REGISTRATORJI WALKMAN od 27.900 lir
AIWA, ATLANTIC, UNISEF, GRUNDIG, HITACHI, OLIMPUS, SANYO, SONY

■ **BRIVNIKI** od 34.900 lir
BRAUN, NATIONAL, PHILIPS

■ **RADIOBUDILKA S TELEFONOM** od 43.000 lir

■ **STEREO SLUŠALKE** od 5.000 lir
AIWA, AKG, DANIEL SOUND, KOSS, PICKERING, SENNHEISER, SILVER, SONY

■ **COMPACT DISC** od 299.000 lir
AIWA, AKAI, FUNAI, MARANTZ, PHILIPS, PIONEER, SANSUI, SONY, TECHNICS

■ **MIKROFONI** od 29.500 lir
AIWA, GRUNDIG, OLIMPUS, SENNHEISER, SONY

■ **PREDAMPLIFIKATORJI**

NEKAJ PRIMEROV:

HITACHI HCA	375.000 lir
MC INTOSH C 27	1.890.000 lir
MC INTOSH C 32	2.957.000 lir

■ **HI-FI REGISTRATORJI snemalne plošče** od 198.000 lir
AIWA, AKAI, HITACHI, MARANTZ, NIKKO, PHILIPS, PIONEER, REVOX, SANSUI, SONY, TECHNICS

■ **GLASBENE TASTATURE** od 93.000 lir

■ **TELEKAMERE** od 595.000 lir
GRUNDIG, HITACHI, PANASONIC, PHILIPS, SHARP

■ **TELEKAMERE z vgrajenim videoregistratorjem** od 1.320.000 lir
CANON, GRUNDIG, HITACHI, NORDMENDE, PANASONIC, PHILIPS, SONY, TELEFUNKEN

■ **VIDEOREGISTRATORJI** od 495.000 lir
AKAI, FUNAI, GRUNDIG, HITACHI, JVC, MARANTZ, NORDMENDE, PANASONIC, PHILIPS, SALORA, SANYO, SHARP, SONY, TELEFUNKEN

■ **ZVOČNIKI**
AKAI, AR, CERWING-WEGA, CIZEK, DAVID VISONIK, ESB, EPICURE, GENESIS, JBL, MC INTOSH, MISSION, PIONEER, RCF, TANNOY

NEKAJ PRIMEROV:

JBL TLX 2	173.000 lir
CIZEK SW 1	134.000 lir
CIZEK WOOFER SW	485.000 lir
DAVID VISONIK SUB	246.000 lir
RCF 2028	138.000 lir
TANNOY TITAN	138.000 lir

■ **AMPLIFIKATORJI**
AKAI, KENWOOD, MARANTZ, MC INTOSH, NIKKO, PIONEER, ROTEL, SANSUI, TECHNICS

NEKAJ PRIMEROV:

PIONEER SA 570 30 W	249.000 lir
TECHNICS SU VHX 65 W	475.000 lir

■ **COMPUTER** od 387.000 lir
COMMODORE, PHILIPS, SANYO, SONY, SPECTRAVIDEO

■ **STEREO HI-FI SISTEMI**
AIWA, AKAI, FUNAI, GRUNDIG, MARANTZ, PHILIPS, PIONEER, SANSUI, SANYO, SONY

■ **SINTO-AMPLI AM-FM gramofon, 2 snemalni plošči z zvočnikoma** od 269.000 lir

Med IZREDNO PRODAJO ne bomo sprejemali kreditnih kartic

TRGOVINA BO STALNO ODPRTA

UNIVERSALTECNICA

GOSPODINJSKI STROJI: **Korzo Saba 18**
VIDEOREGISTRATORJI, HI-FI: **Ul. Zudecche 1**
RADIO-TV-ELEKTRONIKA: **Trg Goldoni 1**
CAR STEREO: **Ul. Machiavelli 3**

Obv. občini

Da bi strli odpor ljudstva ob stopnjevanju diverzantskih akcij

Pred 42 leti so nacisti maščevalno požgali Mavhinje, Cerovlje, Vižovlje in Medjo vas

Jutri se bodo v devinsko-nabrežinski občini spomnili na tiste tragične dni pred 42 leti, ko je nacifašistična soldateska požgala Mavhinje, Cerovlje, Vižovlje in Medjo vas, da bi strla odpor primorskega ljudstva.

Dvainštirideset let je dolgo obdobje, v katerem zbledi marsikateri spomin. Vse manj je ljudi, ki so podoživljali tiste tragične dni. Njihove vrste se iz leta v leto redčijo. Prav zato ne bi smeli dopustiti, da bi ti tragični dnevi tonili v pozabo, saj morajo ostati v opomin mlajšim generacijam.

O junaškem boju primorskega ljudstva je bilo že ogromno napisanega. Na tem mestu naj torej le nekoliko osvežimo spomin, da bodo mlajši rodovi vedeli, zakaj polagamo vence pred ploščami v teh štirih kraških vaseh.

Le nekaj dni po kapitulaciji fašistične Italije so 27. septembra 1943 pripadniki zloglasne "guardie civice" vdrli na to območje in prvič množično odpeljali ljudi na dolga in mučna zasliševanja. To pa je še podžgalo odpor. Parizanske diverzantske akcije so se še stopnjevale, da so nacisti 27. februarja 1944 obkolili vse vasi tega območja Krasa ter odpeljali 366 ljudi. Vsi moški nad 16 letom starosti so morali v izgnanstvo. Iz Mavhinj so odpeljali 26 ljudi, iz Cerovelj 27, iz Vižovelj 11, iz Medje vasi pa 25. Večina je morala na prisilno delo v Schneittenbach na Bavarskem.

Doma so torej ostali le otroci, ženske in ostareli. Tudi ta zločinska akcija nacistične soldateske ni obrodila tistih ciljev, ki so se jih začrtali v generalštabu Adriatischeküstenlanda. Napadi na utrjene postojanke nemških nacistov in njihovih kolaboracionistov so se nadaljevali. Glavna tarča partizanskih diverzantskih akcij pa so bile železniške proge, ki so bile za nacistični vojaški stroj življenjske važnosti, saj se je preko njih pretakal dobršen del strateškega materiala proti jugu.

V prvih poletnih mesecih je partizanska diverzantska ofenziva dosegla višek. Rušenje železniških prog, uničevanje daljnovodov visoke napetosti in napadi na utrjene postojanke so dosegli že tako stopnjo, da so nacisti že pričeli izvajati svojo zloglasno strategijo "požgane zemlje". Ko so partizani pognali v zrak železniški viadukt pri Moščenicah, je nacifašistična soldateska prešla v zločinsko in maščevalno akcijo. Dan po velikem šmarnu so nemški nacisti ob podpori svojih kvizlingov, med katerimi so bili tudi pripadniki domobranske postojanke v Vižovljah, ob 4.30 obkolili vse štiri vasi. Vaščanom so dali le 20 minut časa, da so iz svojih domov pobrali najnujnejše, nato se je začelo plenjenje in požiganje. Najhuje so se znesli nad Mavhinjami, Cerovljami in Medjo vasjo, Vižovljam so nekoliko prizanesli, a tudi tu so bile skoraj vse domačije požgane. Za žene, otroke in starce se je tako začela trnova pot begunstva in izgnanstva.

Ko se sedaj spominjamo na tiste tragične dni pred 42 leti, pa ne moremo mimo dejstva, da so naši kraji v boju za svobodo plačali izreden krvni davek, nad katerim bi lahko bil vsak narod ponosen, saj so te male vasi dale kar 60 borcev in 59 aktivistov, dvajset partizanov se ni vrnilo na svoje domove, dva domačina pa sta končala svojo življenjsko pot v nacističnih koncentracijskih taboriščih. Časovna odmaknjenost naj torej le omili čustveno prizadetost, ne sme pa zatemniti spomina na žrtve in na trpljenje.

VOC

Ruševine v požganih Cerovljah

Šola v Medji vasi po požigu

Tržaška pokrajina med najbogatejšimi v Italiji?

Statistična povprečja ne upoštevajo specifike

Lestvica o dohodkih Italijanov v letu 1984, ki jo je te dni objavila vsedržavna zveza trgovinskih zbornic Unioncamere, je v Trstu sprožila prcejšnje presenečenje: naši pokrajini je namreč pripadlo visoko četrto mesto v državi. Le dve leti nazaj je bila tržaška pokrajina na osmem in leta 1982 na devetem mestu v državi, lani pa je, kot kaže, skočila v sam italijanski vrh. Gre za kazalce, ki so že dali povod za najrazličnejše razprave o "visokem blagostanju" Tržačanov in ki so jih nekateri krogi izrabili tudi kot protiargumente pri prizadevanjih za dosego finančnih podpor tržaškemu gospodarstvu.

Površnemu opazovalcu statističnih podatkov, ki so sicer vedno v precejšnji meri vprašljivi zaradi uporabljenih kriterijev, se Trst predstavlja v cvetoči podobi: kopal naj bi se v bogastvu, kakršnega ne najdemo v mnogo bolj renomiranih mestih in niti v življenjskih središčih italijanskega gospodarstva.

Pri deželni direkciji za programiranje FJK so podatke bolj podrobno analizirali, da bi preverili upravičenost tako visoke uvrstitve tržaške pokrajine. Glede tržaške pokrajine vsebuje lestvica Unioncamere nekatere elemente, ki postavljajo v dvom njeno verodostojnost. Ne gre sicer dvomiti o višini povprečnega letnega dohodka, ki je lani znašal 13 milijonov in 62 tisoč lir na osebo, pač pa postavlja podatke pod vprašaj dejstvo, da ne upoštevajo velike nehomogenosti tržaških razmer v primerjavi z ostalimi pokrajinami. Dohodki, izračunani po pokrajinah, predstavljajo namreč srednjo vrednost med tistimi, ki jih imajo prebivalci velikih pokrajinskih glavnih mest, in med dohodki prebivalcev okoliških občin. Trst se ob takem načinu izračunavanja znajde v povsem drugačnem, anomalnem položaju, saj je praktično mestna pokrajina. To dejstvo pride do izraza, če preverimo višino dohodkov na osebo samo za pokrajinska glavna mesta: po raziskavi, ki jo je pred štirimi leti opravil zavod Banco di Santo Spirito o dohodkih po italijanskih občinah, je bil Trst na 46. mestu, se pravi na sredi lestvice italijanskih pokrajinskih središč. Jasno je torej, da je najnovejša statistična podoba potisnila Trst tako visoko zato, ker sicer mnogo višja povprečja ostalih glavnih pokrajinskih mest močno znižajo nizki dohodki nerazvitih območij pokrajine.

Zavidljivo visoka uvrstitev našega mesta in iz nje izhajajoča podoba bogastva v katerem se kopamo, torej žal ne ustreza dejanskim razmeram, če na lestvico gledamo le malo širše od čiste matematične računice.

Potem ko je novoizvoljeni župan napovedal svoj odstop

Konec meseca obnovitev pogajanj za upravljanje občine in pokrajine

Nad političnim življenjem v mestu je zavladalo pričakovano velikošmarno zatišje. Po dolgih in neuspešnih pogajanjih se je celotna razprava o nadaljnjem upravljanju tržaške občine in pokrajine vrnila na prejšnje stanje, kot da bi se v vseh teh mesecih nič ne zgodilo; prva ugotovitev, ki jo vsiljuje takšno stanje pa je v tem, da je mesto že več mesecev brez uprave, ki bi znala reševati številne odprte probleme. Dosedanja koalicija, ki je slonela na zavezništvu med Listo za Trst in Krščansko demokracijo, je med raznimi spori in tudi velikimi ideološkimi razhajanji v zadnjem obdobju le životarila in reševala samo najnujnejša upravna vprašanja. Vse ostalo pa je bilo potisnjeno ob stran; v glavnem se je razpravljalo, kdo bo zasedel županskо mesto, kaj bo s predsedstvom pokrajine, ki ga bivši listar Marchio noče zapustiti in o porazdelitvi važnejših in manj pomembnih stolčkov v raznih ustanovah. O ostalem, to je o programih za nadaljnje upravljanje mesta pa ni bilo slišati niti besede, kljub temu da so stranke dosedanje koalicije in socialistične stranke, ki naj bi razširila to zavezništvo, skušale vcepiti v glave Tržačanov, da se borijo za interese mesta.

To je prva posledica takega kriznega političnega stanja na krajevni ravni: gotovo je tudi, da bo te posledice težko odpraviti in nadoknaditi zamujeno. Pri tem je jasno na koga bo padla vsa odgovornost za nastalo stanje.

Druga ugotovitev, ki jo je mogoče izluščiti iz tega stanja pa je nedvomno dvoumnost vloge Liste za Trst. Ta že povsem desničarska in reakcionarna grupacija je namreč v velikih težavah; notranji spori v njenem vodstvu so najprej privedli do razkola z izstopom dveh vidnih predstavnikov, kot sta bila dotedanji politični tajnik Giuricin in sedanji predsednik pokrajine Marchio. Med pogajanji za nadaljnje upravljanje mesta se je najprej odpovedala mestu v deželni vladi (predvideval ga je sporazum iz leta 1984), nato pa se je odpovedala tudi županskemu stolčku, potem ko je svečano zatrjevala, da ji to mesto pritiče kot stranki relativne večine v občinskem svetu. Njen glavni kandidat Cecovini je tudi zaradi vpletenosti v afero P2 dokončno pogorel, drugi možni kandidat pa bi bil Deo Rossi, ki je sicer le za 40 dni že bil tržaški župan. Jasno pa je bilo, da bi noben kandidat LpT ne mogel prodreti, saj so ostale stranke s KD na čelu, ki je to kampanjo tudi sprožila, zagovarjale potrebo, da mora župan izhajati iz vsedržavne stranke, ker bi pač tako imel večjo pogajalsko moč pri rimskih oblasteh. Lista je tako spoznala, da je izven politične igre, saj je poleg tega v svoj program za sodelovanje z ostalimi strankami postavila take drastične zahteve (med ostalimi tudi zahtevo po preštevanju slovenske manjšine), ki so jih ostale stranke petstrankarskega zavezništva zavrnile.

Potem ko je že vse kazalo, da bo za župana potrjen demokristjan Franco Richetti, katerega bi sicer podprle le stranke petstrankarske koalicije, ki pa ne razpolagajo s potrebno večino, je na zadnji občinski seji prišlo do nepredvidenega razpleta. Z nepričakovano potezo je LpT za župana predlagala socialista Agnellija, kar je povzročilo pravi razkol znotraj petstrankarske koalicije; Agnelli je bil tako izvoljen le z glasovi LpT in PSI, njegovi izvolitvi pa je sledilo obdobje žolčnih napadov in pravega zmerjanja znotraj te koalicije, ki je z izjemo liberalcev in seveda socialistov zahtevala takojšen Agnellijev odstop, kot pogoj za obnovitev pogajanj. Socialisti so se tako znašli v nelahkem položaju in dali na razpolago županskо mesto; sledil je še sestanek v Rimu, na katerem se je petstrankarska koalicija domenila, da bo župan Agnelli odstopil na prihodnji seji občinskega sveta, ki bo 10. septembra. To obdobje pa bi morale stranke izkoristiti za dosego takega sporazuma, ki bi tržaški občini in pokrajini zagotovil trdni večinski upravi.

Vendar pa je prav vprašanje pokrajine, oziroma njenega predsednika Marchia, ki ne namerava zlahka odstopiti, še vedno odprto in bo gotovo pogojevalo rešitev celotne tržaške politične krize, ki jo bo težko rešiti. Pri tem ni mogoče mimo predloga, ki ga je iznesla komunistična partija, ni pa bil deležen niti najmanjše pozornosti strank vladne koalicije, ki so vklenjene v petstrankarsko logiko in nočejo —največkrat iz ozkih oportunističnih razlogov— nobenega odkritega sodelovanja s KPI. Komunisti so predlagali sestavo večinskega odbora s sodelovanjem vseh demokratičnih sil in seveda brez LpT, ki naj bi na osnovi točnega programa vodil tržaški krajevni ustanovi do izteka mandata; predlagali so torej programski odbor, v katerem bi seveda morali enakopravno sodelovati tudi sami. Kot rečeno pa je ta predlog naletel na neplodna tla, saj ostale stranke zasledujejo le sodelovanje z Listo za Trst, deloma osvajajo tudi njena stališča in ji nameravajo iztrgati čimveč glasov na prihodnjih upravnih volitvah, ki so po vsej verjetnosti edina rešitev za razčiščenje sedanjega političnega stanja. V takem položaju se bodo torej po velikošmarnem oddihu obnovila pogajanja za upravljanje občine in pokrajine.

(A. S.)

Kako zaustaviti propadanje mestne knjižnice? Osebje protestira nad brezbrižnostjo občine

Pred časom smo že poročali o zaskrbljujočem stanju, v katerem je prisiljena delovati mestna knjižnica na Trgu Hortis. Ta nekoč slavna mestna kulturna ustanova iz dneva v dan neizprosno propada. Obiskovalci in osebje knjižnice se upravičeno zgražajo nad mačehovskim odnosom pristojnih oblasti, v tem primeru nad tržaško občinsko upravo. Polemikam, ki spremljajo hiranje mestne knjižnice, je v rubriki pisma bralcev v Piccolu pridal svoj glas tudi odgovorni odbornik za kulturne dejavnosti Deo Rossi. Rossi vidi rešitev za vse težave, ki pestijo mestno knjižnico, v posegu zasebnikov, ki naj bi čudežno, čeprav se ne ve točno kako, ozdravili mestno knjižnico kronične bolezni.

Da bi si bili z vso zadevo malce bolj na jasnem, smo zaprosili za pogovor gospe Claudio Morgan in Bianco Cuderi, ki zastopata osebje mestne knjižnice za sindikat CGIL. Morganova nam je najprej povedala, da sta se protestu osebja mestne knjižnice pridružila tudi sindikata CISL in UIL.

Občinski uslužbenci, ki so zaposleni v mestni knjižnici, zahtevajo predvsem, da bi občinska uprava rešila vprašanje uporabe in varnosti stavbe, kjer je nastanjena knjižnica, ter vprašanja v zvezi z pomanjkanjem osebja in neprimerne delavne kvalifikacije zaposlenih.

Mestna knjižnica je nastanjena v stavbi, ki je bila zgrajena že v prejšjem stojetju. V njej sta, poleg knjižnice, še mestni naravoslovni muzej in

kemijski laboratorij liceja Carli. To povzroča seveda marsikatero težavo. Naravoslovni muzej na primer nima dovolj prostorov, da bi lahko razstavljal vse primerke, ki se trenutno grmadijo v skladiščih. Z istimi in še hujšimi problemi se ukvarja mestna knjižnica. Spravljanje knjig je postalo že dramatično opravilo, da o vprašanju varnosti sploh ne govorimo. V mestni knjižnici ni zasilnih izhodov, zaradi tega je župan odredil pred časom, da ne sme biti istočasno v knjižnici več kot sto obiskovalcev; prej je bilo po čitalnicah tudi do tristo ali štiristo obiskovalcev. Tudi električna napeljava ne ustreza varnostnim predpisom. Pred tremi tedni je prišlo do dveh kratkih stikov, ki bi lahko povzročili katastrofo. Pomislite, kako bi gorele grmade nakopičenega papirja. Pred časom je neko podjetje že začelo s popravili električnega omrežja, a je to kmalu opustila, ker občina ni več jamčila, da bo delo tudi plačala. Zaradi teže knjig je vprašljiva tudi statična stabilnost poslopja.

Kar zadeva vprašanja osebja, pa imajo trenutno vsi, ki so zaposleni v mestni knjižnici, naziv upravno osebje, zahtevajo pa, da bi jim občina priznala naziv osebja, ki deluje na kulturnem področju. V to kategorijo bi seveda spadali vsi uslužbenci občinskih kulturnih ustanov. S tem bi se lahko izognili marsikateri nevšečni situaciji. Pred nedavnim se je na primer dogodilo, da je občinska uprava premestila knjižničarja v anagrafski urad. Nadalje zahteva osebje knjižnice, da občina zaposli več specializiranega osebja. Sicer pa, kar se tega tiče, občinska uprava do danes sploh ni uresničila že pred leti sprejetega plana za razporeditev osebja v knjižnici. Več delavnih mest, ki jih ta plan predvideva, sploh še ni zasedenih. Nadalje bi morala občina prepoznati uslužbencem specializacijo v raznih knjižničarskih profilih, ki so si jih pridobili z večletnimi izkušnjami na delavnem mestu in z raznimi tečaji, ki so jih obiskovali, večkrat kar na lastne stroške.

Problemi mestne knjižnice bi bili verjetno že zdavnaj rešeni, če bi za to obstajala resnična politična volja. Odgovorni upravitelji se zavzemajo za prireditve, kot je bila na primer Trouver Trieste, a pozabljajo na kulturne ustanove, kot so knjižnice in muzeji, ki so nujen pogoj za vsakršno kulturno življenje v mestu.

(w)

Mlada brieza po Radiu Trst A

Radio Trst A bo jutri ob 12. uri in pojutrišnjem ob 16. uri v oddaji Na počitnice posredoval zvočni zapis z obiska pri otrocih iz Beneške Slovenije, ki so del počitnic preživeli v Dijaškem domu v Trstu v okviru letovanja Mlade brieze.

Zaradi pomanjkanja osebja in stikov s centralo

Nevzdržen položaj v občinskih izpostavah Tržaška občina gluha za zahteve skupnosti

Uslužbenci občinskih izpostav nadaljujejo svoj sindikalni boj s prepovedjo nadurnega dela, da bi vsaj nekoliko premaknili z mrtve točke nevzdržni položaj, ki je v bistvu značilen za izpostave tržaške občine od same njihove ustanovitve.

Še vedno smo priča pravemu kroničnemu pomanjkanju osebja, saj je za dvanajst izpostav, v bistvu pa jih je 15 zaradi treh ločenih sedežev v Križu, na Proseku in na Opčinah, le 38 uslužbencev, za nemoteno poslovanje pa bi potrebovali vsaj 60 ljudi. Da pa bi bila mera polna, niso še jasno določili vloge uslužbencev, tako da večina ne sme podpisovati uradnih aktov, ker spada na primer v kategorijo kurjačev ali kurirjev. Povsem razumljivo je v takih pogojih delo do skrajnosti obteženo, saj sloni prevsem na ramenih še manjšega števila uslužbencev. Ljudje so torej upravičeno nezadovoljni. Dolge vrste pred pulti in okenci so nekaj povsem običajnega. Ob tem je treba tudi povedati, da je čakalna doba za izstavitev najrazličnejše anagrafske dokumentacije odvisna predvsem od osrednjega tržaškega anagrafskega urada, v bistvu od tržaške centrale. Niso torej redki primeri, ko je treba za kak dokument čakati tudi po več tednov, čakalna doba za osebne izkaznice pa je že 20 dni.

Vsi dosedanji poskusi, da bi spremenili to nevzdržno stanje so se izjalovili. V juliju so uslužbenci celo stavkali, a vse je ostalo pri starem. Še vedno ni prave povezave med izpostavami in centralo, lahko bi celo trdili, da je sploh ni. Če k temu dodamo, da bi morale izpostave pomagati rajonskim svetom, je lahko vsakomur jasno, kakšen je položaj, saj je v bistvu onemogočeno redno poslovanje tako izpostavam kot rajonskim svetom, ki še vedno nimajo svojih tajnikov.

Tudi z vidika naše nacionalne skupnosti ne moremo biti zadovoljni. Izpostave so taki uradi, kjer imajo prvenstveno vlogo stiki s prebivalstvom. Ne v Štednju in ne pri Sv. Ani ni nobenega slovenskega uslužbenca. V zadnjem obdobju so se upokojili trije Slovenci, a jih niso zamenjali ljudje, ki bi obvladali slovenščino.

Ob vsem tem je torej upravičena ugotovitev, da primanjkuje politična volja, da bi občinske izpostave nemoteno delale. Prav tako je lahko vsakomur jasno, da nekaj podobnega velja tudi za rajonske svete. Upravi tržaške občine so, kot kaže, vsi ti periferni uradi odveč, saj si drugače ne moremo pojasniti ravnanja odgovornih, ki so gluhi na zahteve skupnosti.

Resnici na ljubo marsikdo pokaže razumevanje za težave, a kot kaže ni pripravljen niti za milimeter spremeniti položaja. Pa naj bo to odbornik Forti ali pa kdo drug. Ob koncu je treba še omeniti, da je bila izbira Venture za direktorja, ob zanj pomembnejših resorjih vse prej kot posrečena.

Praznik komunističnega tiska v Šempolaju

Sekcija KPI »E. Berlinguer« prireja v Šempolaju praznik komunističnega tiska. Danes zvečer bo za zabavo poskrbel ansambel Prizma. Jutri ob 19. uri bo z enournim programom nastopilo godbeno društvo »Nabrežina«. Po koncertu nabrežinske godbe bo pozno v noč zaigral ansambel Lojze Furlan. V nedeljo pa bo folklorna skupina »V. Gortan« predstavila naši publiki nekatere istrske ljudske plese. Po nastopu folklorne skupine bosta Maurizio Pessato in Aleksandra Devetak govorila na političnem shodu, ki je predviden za 20. uro. Zvečer bo igral ansambel Venera.

Odbor za jamstvo ponovil svoje zahteve

Predstavniki tako imenovanega Odbora za jamstvo, ki se bori proti gradnji termoelektrarne na premog v tržaški pokrajini, so včeraj bili pri županu Agnelliju. Obrazložili so mu razloge, tako gospodarskega kot ambientalnega značaja, zaradi katerih nasprotujejo gradnji te strukture; obenem so ga formalno zaprosili, da bi se tudi tržaška občina odzvala pozivu dežele in končno izrazila svoje mnenje o možnosti gradnje termoelektrarne, ki bi po mnenju Odbora moralo biti negativno. S svoje strani je župan Agnelli potrdil svoje osebno stališče, ki ga je izrazil tudi v občinskem svetu, obenem pa je dodal, da se je okrog stališč, ki jih zagovarja Odbor za jamstvo, ustvarila že obširna in občutljiva večina. Predstavniki Odbora so bili tudi mnenja, da bi se okrog tega vprašanja morala odpreti javna razprava in napovedali, da bodo 5. septembra pred velesejmom priredili javno manifestacijo, na katero je vabljeno prebivalstvo in tudi vsi občinski svetovalci.

● Danes ob 20.30 bo na Trgu Unità nastopil mestni pihalni orkester Giuseppe Verdi, ki ga vodi Lidiano Azzopardo. Predstavil se bo s skladbami različnih skladateljev. V ponedeljek 18. t. m., prav tako ob 20.30 na Trgu Unità, pa bo orkester Verdi imel svoj tradicionalni koncert. Na sporedu bodo priredbe, fantazije, koračnice in arije iz znanih oper in operet.

Danes v Prosvetnem domu na Opčinah v duhu nekdanjega »Kmečkega tabora«

V Prosvetnem domu na Opčinah se nadaljuje letošnji Tabor 86, ki ga vsako leto ob velikem šmarnu prireja istoimensko opensko kulturno društvo. Praznik nadaljuje tradicijo Kmečkega tabora in ponuja vsem, ki so v teh dneh ostali doma, pestro izbiro kulturnih trenutkov. Začel se je že v torek z odprtjem razstave lutk in mask Trdinove - Sosičeve Kresne noči in slovesnim srečanjem s člani društva, ki so bili deležni letošnjih priznanj ZSKD za dolgoletno požrtvovalno delo na kulturnoprosvetnem področju. V sredo je bilo odprtje druge razstave, tokrat knjig in plošč. Danes se bo Tabor 86 razširil tudi s kioski in večernim plesom, popoldne ob 18. uri pa bo na odprtem komedija Piknik s tvojo ženo. Kulturni spored bo tudi jutri, ko bodo ob 19.30 nastopili kotalkarji ŠD Polet. V nedeljo ob 18. uri pa se bo s samostojnim koncertom predstavil pihalni orkester Refolo iz Škednja. Poleg raznovrstnega kulturnega sporeda, ki lahko zadovolji najrazličnejše okuse velikošmarenskih obiskovalcev, bo oba večera še ples, jutri z ansamblom Taims in v nedeljo z ansamblom Lojze Furlan.

Velikošmarenske slovesnosti na romarskem Repentabru

Ob starodavni cerkvici na Repentabru se je včeraj s predpraznično mašo in dokumentarnim filmom inž. Marjana Jevnikarja o Južni Ameriki začelo praznovanje velikega šmarna. Danes bo osrednji romarski shod ob 10. uri, ko bo bogoslužje vodil tržaški škof Bellomi. Popoldanska slovesnost se bo začela ob 17. uri z mašo, ki jo bo vodil g. Markazič, sledilo ji bo ljudsko petje litanij. Velikošmarenski verski obredi pa bodo tudi ob 8. uri in po osrednji slovesnosti ob 11.30. Jutri slavi župnija sv. Roka farnega zavetnika. Maša bo ob 10. uri, zvečer ob 17. uri pa bodo slovesne večernice. Člani župnijske skupnosti so za te dni pripravili tudi kioske z domačo kapljico in kraškimi dobrotami.

Repentabrska božja pot že stoletja privablja romarje z vseh koncev Primorske, še posebej s Krasa, predstavlja pa tudi višek praznovanja velikega šmarna na Tržaškem. V nekaj letih se je s pomočjo dobrih ljudi in ustanov podoba tega kraja že zelo obnovila in vedno več je tistih, ki se za obnovo zanima. V kratkem bo cerkev tudi prepleskana, v pripravi pa je še tlakovanje dela dvorišča in dela obrambnega zidu.

Nova dopolnila k zunanjetrgovinski zakonodaji

Več prožnosti pri odpiranju tujih predstavništev v SFRJ

O novi jugoslovanski zunanjetrgovinski zakonodaji smo že večkrat pisali, nedavno pa je zvezni izvršni svet izdal dopolnila nekaterih predpisov, s katerimi naj bi jih prilagodili dejanskim potrebam zunanjetrgovinske menjave blaga in storitev.

V zadnjem času je naraslo povpraševanje po dovoljenjih za odpiranje tujih predstavništev v Jugoslaviji, kar bi lahko bil vmesni člen med čisto trgovinskimi posli in med bodočo tehnično in finančno kooperacijo, saj bi predstavništva utrla pot sovlaganjem v jugoslovanska proizvodna in storitvena podjetja.

Možnost odpiranja tujih predstavništev v Jugoslaviji predvideva 81. člen zakona o prometu blaga in storitev s tujino, zvezni izvršni svet pa je v skladu z njim izdal uredbo o pogojih ustanavljanja takih organizacij (Uradni list SFRJ 73/85). Iz nje izhaja, da smejo odpreti predstavništvo tuji državljani, ki opravljajo gospodarsko ali bančno-finančno dejavnost, če seveda poprej dobijo potrebno dovoljenje. Odlok o odprtju izda zvezni sekretariat za zunanjo trgovino na osnovi prošnje tujega državljana ter v skladu z mnenji pristojnega zveznega upravnega organa in Gospodarske zbornice Jugoslavije. Za odprtje predstavništva za bančno-finančno dejavnost pa sta potrebni tudi mnenji zveznega sekretariata za finance in Narodne banke Jugoslavije.

Glavi namen odpiranja predstavništev je za jugoslovansko stran v možnosti tesnejšega povezovanja organizacij združenega dela in bank s tujimi partnerji, kar naj bi spodbujalo predvsem jugoslovanski izvoz, pritegnilo tuje investicije v jugoslovansko gospodarstvo in pripomoglo k razvijanju dolgoročnih proizvodnih odnosov. Skratka, jugoslovanski zakonodajalec je skušal na neposreden način omogočiti tesnejše vsakodnevne stike med tujimi in domačimi gospodarstveniki.

Tuji državljani smejo odpreti predstavništva tudi za področje storitev, med katere uvrščamo kakovostno in količinsko kontrolo blaga, agencijske posle za pomorski, rečni, cestni, železniški in zračni promet, turistično dejavnost in izvajanje investicijskih del. Take agencije pa lahko odprejo le na temelju posebnih pogodb o poslovno-tehničnem sodelovanju z jugoslovanskimi delovnimi organizacijami.

In končno v odloku najdemo tudi predpis, po katerem mora tuje predstavništvo zaposliti vsaj 50 odstotkov jugoslovanske delovne sile, poleg tega pa mora poslovati v skladu z jugoslovansko zakonodajo pod nadzorom pristojnih inšpekcijskih služb.

V skopih besedah smo skušali strniti smisel in osnovna določila uredbe zveznega izvršnega sveta, saj sodimo, da je taka oblika gospodarskega sodelovanja — še posebno, ker lahko eno samo predstavništvo odpre več partnerjev — nedvomno ugodna in vsestransko sprejemljiva.

● **V okviru prireditev,** ki v priredbi tržaške avtonomne turistične in letoviščarske ustanove potekajo v Sesljanskem zalivu, bo jutri z začetkom ob 20.30 nastop glasbene skupine Ochorios. Ansambel se bo predstavil s svojevrstnim programom afriško-kubanske glasbe.

Podatki govore o uspehu operetnega festivala

Festival operete, tržaška poletna manifestacija, ki se je začela 28. junija in se je zaključila včeraj z zadnjo ponovitvijo znane operete Pri belem konjičku, je letos dosegel izjemen odmev pri občinstvu, ki je ob vsaki prireditvi do zadnjega kotička zapolnilo dvorano tržaškega gledališča Rossetti. Po zadnjih podatkih si je letošnji že 17. festival ogledalo skoraj 25.000 ljudi, 13 odstotkov teh pa je prišlo v Trst iz drugih italijanskih dežel, predvsem iz treh Benečij. Največji uspeh je imela Benatzkyjeva opereta Pri belem konjičku, ki si jo je ogledalo več kot 10.500 ljudi, čeprav je bila ta »glasbena komedija« že tretjič na sporedu tržaškega festivala. Tokrat jo je režiral Filippo Crivelli, lepo Josepho pa je zaigrala beograjska sopranistka Jadranka Jovanović.

Številno je bilo tudi občinstvo na drugi letošnji opereti: Bertejevo Hišo treh deklet si je ogledalo več kot 8.000 ljudi. Najmanjši odstotek gledalcev pa je doživela Kalmanova Balladera, za katero so organizatorji prodali »le« 6.000 vstopnic.

Jutri, 16. t. m., na praznik krajevnega zavetnika sv. Roka, bodo uradi devinsko-nabrežinske občine zaprti. Zagotovljene bodo nekatere nujno potrebne usluge.

Istega dne je zapiranje trgovskih obratov poljubno.

Tržaško zastopstvo na celovškem sejmu

Predsednik tržaške Trgovinske zbornice Giorgio Tombesi se je udeležil uradnega dne italijansko - avstrijske lesne trgovine na 35. celovškem lesnem sejmu, ki se ga je med skupno 260 udeležilo kar 70 italijanskih lesnih operaterjev. Ob tej priliki je predsednik Tombesi izjavil, da bo dejavnost razsodišča pri tržaški zbornici dobila močno spodbudo takoj, ko bo začela veljati tipična pogodba za lesno trgovino med tržaškimi oziroma italijanskimi in avstrijskimi ter bavarskimi operaterji.

Tombesi se je v svojem posegu ustavil tudi pri vlogi Trsta v trgovinski menjavi med sredozemskim bazenom in Srednjo Evropo, še zlasti po nedavnem dokončanju avtoceste, ki povezuje tržaško pristanišče z Avstrijo in ki pomeni veliko spodbudo za razvoj trgovinskih odnosov med sosednjima državama. Tržaška Trgovinska zbornica je obnovila in dala na voljo svoje strukture vsem italijanskim in tujim — še zlasti avstrijskim — gospodarstvenikom, s čimer želi po svojih močeh prispevati k razvoju mednarodnih gospodarskih odnosov.

Za Tombesijem sta govorila še prof. Giovanni Gabrielli, ki je podrobno opisal tržaško gospodarsko razsodišče in njegovo vlogo v italijansko-avstrijskih gospodarskih odnosih, medtem ko se je senator Ferrari-Aggradi (predsednik stalne konzulte za les) ustavil predvsem pri pomenu lesnega sektorja za italijansko gospodarstvo in poudaril, da mora Trst avstrijskim operaterjem pomeniti sklicno točko za zunanjetrgovinski tranzit in še posebno za lesne proizvode.

Prenapetež v Coroneu

Pasja vročina v preteklih dneh je po vsem sodeč pošteno zagodla 26-letnemu Mauru Potleci iz Ul. Giuliani 34, saj je izgubil živce, ko so mu mestni redarji dali globo zaradi nepravilnega parkiranja, in je tako končal za zapahi Coronea. Do incidenta je prišlo v torek ob 17. uri popoldne v Ul. Rossetti. Dva mestna redarja sta opazila parkirani avtomobil na prostoru, ki je namenjen motorjem. Komaj sta postavila zeleni listek na brisalce, že je prihrumel razjarjeni lastnik. Redarja je naslovil z vsemi razpoložljivimi psovkami in jima grozil. Redarja sta poklicala ojačenje, a kljub temu so redarji le s težavo ukrotili razjarjenega voznika. Eden od redarjev se je moral zateči celo po zdravniško pomoč, k sreči pa ni bilo nič hudega. Potleco so nato odpeljali na kvesturo, kjer so ga aretirali pod obtožbo groženj, odpora in poškodbe javne osebe.

14. 8. 1985 14. 8. 1986

Ob prvi obletnici smrti drage

Zofije Možine

se je z žalostjo spominjajo

sin Teodor in drugo sorodstvo.

Trebče, 15. avgusta 1986

†

Zapustila nas je naša draga teta

Marija Štoka

Pogreb bo v ponedeljek, 18. t. m., ob 11.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Kontovelu.

Žalujoči družini Ferrante in Ukmar ter nečaki.

Kontovel, 15. avgusta 1986

†

Zapustila nas je naša draga

Rozalija Cavrini por. Gregori

Pogreb bo jutri, v soboto, 16. t. m., ob 11.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Katinari.

Žalostno vest sporočajo mož Alfonz, sinova Eliodoro in Darjo, snahi Majda in Adrijana, vnuki Nataša, Igor, David in Mirjam ter drugi sorodniki.

Trst, 15. avgusta 1986

Žalovanju se pridružujeta družini Zudek in Čok.

Ravnateljica, namestnica ravnateljice, učno in neučno osebje didaktičnega ravnateljstva pri Sv. Jakobu izrekajo iskreno sožalje učiteljici Mirelli Granduc - Gustini ob izgubi dragega moža.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, očeta, deda in pradeda

Maria Sossija

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin.

Posebna zahvala dr. M. Jevnikarju, dr. M. Senčarju, g. župniku Žerjalu in g. župniku Kosmaču.

Družina Sossi, Starc in Šinigoj.

Opčine, 15. avgusta 1986

ZAHVALA

Ganjeni ob tolikih izrazih sožalja ob izgubi naše drage mame in none

Marije Bukavec vd. Terčič

se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja, pevcem, nasilcem krste in cvetja ter vsem, ki so nam bili blizu v tem težkem trenutku.

Posebna zahvala duhovnikom dr. Husuju, dr. Kosmaču, kriškemu župniku Kunčiču in patru Rafaelu.

SVOJCI

Prosek, 15. avgusta 1986
(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

16. 8. 1984 16. 8. 1986

Ob 2. obletnici smrti našega dragega

Antona Škabarja

se ga z ljubeznijo spominjajo

SVOJCI

Veliki Repen, 15. avgusta 1986

Pogovor z dr. Marjanom Spetičem

Okulist, splošni zdravnik, v prostem času pa društveni predsednik in harmonikar

Dr. Marjan Spetič je pred kratkim odprl pri Domju - Lakotišče 279 novo ambulanto, kjer bo opravljal preglede kot splošni zdravnik, pa tudi kot okulist.

Z zdravnikom Marjanom sva bila še pred časom zmenjena, da se pogovoriva o njegovi zelo bogati in razvejani dejavnosti. Verjetno je edini, ali vsaj eden redkih naših zdravnikov, ki opravlja kar dve zdravniški funkciji, razen tega je še predsednik domačega KD "Fran Venturini" in še dober godec na diatonično harmoniko, frajtonarco, ali "plonerco", kot ji pri Domju pravijo.

Najin pogovor je tako stekel že v novi ambulanti, še čisto sveži, polni cvetja in lončnic, ki jih je za to priložnost prejel od številnih prijateljev in pacientov v zahvalo, pa tudi kot voščilo za dobro delovanje v prihodnosti.

Do igranja na harmoniko je prišel Marjan Spetič čisto po naključju. Učil se je klavirja, ker mu je bila glasba vedno pri srcu. V času, ko je sodeloval kot plesalec v skupini "Stu ledi", se je le-ta pripravljala na gostovanje v Somboru. Pa ji je zmanjkal harmonikar. Bi se ti lahko do gostovanja naučil nekaj viž na "plonerco", ga je vprašala voditeljica folklorne skupine Nadja Kriščak. Deset dni je imel časa, da je naštudiral splet tržaških pesmi.

»Od tedaj dalje sem se resno lotil igranja na ta inštrument. Najprej sem dobil staro harmoniko v Miljah. Potem sem si novo naročil pri Avgustu Železniku v Sloveniji. Podobna je starim plonercam, le da je izpopolnjena in je nanjo mogoče igrati številne melodije. Sedaj nas je tu pri Domju že kakih šest godcev, med katerimi sta Tiberio in Mirko Maver. Tiberio je tudi organizator naših gostovanj in raznih prireditev in tekmovanj. Tako se nas odpelje tudi po cel avtobus na tekmovanja in nastope v Ahten in Sauris. Poznajo nas pod imenom "Glas harmonike". Odnesli smo že vrsto prvih mest in drugih priznanj.«

»Tudi predsednik domačega društva "Fran Venturini" ste. Vam je ta funkcija v napoto, ali pa jo radi opravljate?«

»Nisem si mislil, da bom predsednik. V društvenem odboru sem že bil, pa tudi funkcijo podpredsednika sem opravljal. In ko se je postavilo vprašanje, kdo bo predsednik, sem to mesto sprejel. Moram pa reči, da ga z veseljem opravljam, saj je naše društvo izredno aktivno. Imamo tako pridne in požrtvovalne člane, pa še tako zvesto občinstvo, da je veselje delati v takšni sredini. Imamo veliko prireditev, poleti in pozimi in vedno so dobro obiskane, dobro pripravljene. Tako sem kot predsednik lahko samo ponosen in zadovoljen.«

Dr. Spetič je po rodu s Katinare. Priženil pa se je v Lakotišče (gornji del Domja). »Tu sem najprej začel svojo zdravniško prakso v majhni sobi, vežo in stopnice sem imel za čakalnico. To so bili prvi časi mojega dela v novem ambientu, v katerega sem se pa zelo hitro vključil, se spoznal z domačim prebivalstvom in navezal z vsemi tople prijateljske stike. Kasneje sem se preselil v prvo nadstropje hiše, v kateri stanujem, sedaj pa sem si uredil ambulanto v pritličju.«

»Ste splošni zdravnik za paciente dolinske občine, od Gročane do Prebenega in Mačkolj. Potem pa delate še kot okulist?«

»Kot splošni zdravnik imam vsak dan odprto ambulanto, ob ponedeljkih, sredah in petkih zjutraj, v torkih in četrtkih pa popoldne. Kot okulist delam v preostalem času. Tako preživim v ambulanti pravzaprav cele dneve, od jutra do večera. Še dobro, da imam družino kar v hiši, da vidim otroka in da skušam pač voditi čim bolj normalno družinsko življenje.«

Če greste k dr. Spetiču, le povejte, da ste od časopisa, drugače se boste kar načakali, mi je svetovala domačinka, ki me je spremila do vrat ambulante.

»Danes še ni bilo toliko pacientov, sicer jih je vedno veliko. Na splošne preglede prihajajo iz vseh krajev občine, na okulistične preglede pa tudi iz mesta in drugih krajev pokrajine; tudi iz Pirana, Kopra itd.«

»Kako se počutite v tem slovenskem ambientu, kjer vsi tudi vedo, da ste Slovenec?«

"Zelo dobro. Počutim se kot srečen zdravnik na podeželju ter se ne bi želel vrniti v mesto. Tu lahko človek vzpostavi vse drugačne stike s pacienti, tu sem se vživel v domačo stvarnost, tu sem že član tega predela tržaškega predmestja. Saj je bilo tudi delo v tržaški bolnišnici zanimivo, vendar se počutim tu bolje, kjer si lahko po svoje uredim delo in živim in delam v ambientu, kjer žive tudi moji pacienti.«

Dr. Spetič je tudi odbornik Slovenskega zdravniškega društva, ki po njegovem dobro deluje in kjer imajo člani možnost mesečno enkrat poslušati zanimiva predavanja.

»Kakšne pa so vaše želje?«

»Osebno si želim, da bi potekalo moje življenje ob delu in družini tako, kot doslej. Imam sina Igorja in hčerko Katjo. Ko bo šla še ta v vrtec, mi bo lahko tudi žena priskočila na pomoč. Kot Slovenec sem pa vesel, da živim v tem okolju in kot tak si tudi želim, da bi končno prišli tudi mi do zaščitnega zakona. Moja največja želja pa je, da ne bi doživeli več vojne, da bi mladi rodovi živeli v miru in prijateljstvu, da bi bila odstranjena nevarnost atomske vojne.

Neva Lukeš

Tržaški glasbeni september

V Trstu od 1. septembra do 2. oktobra 1986

1. 9. **Lorenzo Baldini** - klavir *(Schubert, Chopin, Liszt, Schumann)*

4. 9. **Črtomir Šiškovič** - violina in **Igor Lazko** - klavir *(Schubert, Brahms, Čajkovski, Grieg)*

8. 9.* **La Cappella Civica di San Giusto** (Zbor sv. Justa) dirigent Marco Sofianopulo, organist Mauro Macrì, kontralt Marta Valetič, bas Paolo Albertelli, deklamator Mario Pardini *(Liszt)*

11. 9. **Giuseppe Massaglia** - klavir *(Schubert, Liszt)*

15. 9.* **Mauro Macrì** - orgle *(Bach, Liszt, Widor, Franck, Sofianopulo, Viozzi)*

18. 9. **Salzburški trio: Lavard Skou Larsen** - violina, **Ramon Jaffè** - violončelo, **Nicola Frisardi** - klavir *(Mozart, Beethoven, Saint-Saens)*

22. 9.* **Lucienne Antonini** - orgle *(Nikolai-Liszt, Liszt, Rheinberger, Franck, Duruflè, Messiaen)*

25. 9. **Pihalni kvintet RTV Ljubljana** **Jože Pogačnik** - flavta, **Božo Rogelja** - oboa, **Alojz Zupan** - klarinet, **Jože Falout** - rog, **Jože Banič** - fagot *(Mozart, Klughardt, Milhaud, Barber, Rota)*

29. 9.* **Michael Schneider** - orgle *(Froberger, Sweelinck, Bach, Mozart, Schumann, Brahms, Pepping, Kopfreiter)*

2. 10. **Polifonski zbor Claudio Monteverdi** dirigent Orlando Dipiazza, violončelo Federico Riccardi di Netro, orgle Roberto Jaiza *(Mendelssohn Bartholdy, Liszt)*

Koncerti brez oznake bodo v Evangeličansko-luteranski cerkvi (Largo Panfili), tisti z zvezdico pa v Katedrali sv. Justa. Začetek koncertov je predviden ob 20.30, vstop je prost, čeprav omejen na razpoložljiva mesta.

včeraj-danes

Danes, PETEK, 15. avgusta
VNEBOVZETJE

Sonce vzide ob 6.05 in zatone ob 20.14 — Dolžina dneva 14.09 — Luna vzide ob 17.26 in zatone ob 1.00.

Jutri, SOBOTA, 16. avgusta
ROK

PLIMOVANJE DANES: Ob 1.30 najnižje -38 cm, ob 8.52 najvišje 13 cm, ob 13.02 najnižje 3 cm, ob 18.52 najvišje 32 cm.

PLIMOVANJE JUTRI: Ob 2.21 najnižja -49 cm, ob 9.23 najnižja 24 cm, ob 14.23, -3 cm, ob 19.57 37 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 25 stopinj, zračni tlak 1013,6 mb narašča, veter 18 km severovzhodnik, vlaga 47-odstotna, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 25,5 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI

RODILI SO SE: Roberta Coretti, Daniel Perossa, Diego Eneo.

UMRLI SO: 85-letni Marcello Temporini, 75-letna Geltrude Zakelj, 84-letna Lionella Marchi, 76-letna Rosalia Cavrini, 75-letna Ada Ferlini, 80-letna Giuseppina Iurissevich, 56-letni Ugo Fortuna, 85-letna Annunziata Novello, 75-letna Margherita Stipancich, 90-letni Corrado Ban, 75-letni Gastone Depetroni, 80-letna Rosa Bado, 90-letna Natalia Fogolin.

OKLICI: skladiščnik Fabio Bulfon in uradnica Iliana Gatti, uradnik Dario Dalla Mora in medicinski tehnik Marina Filippo, tiskar Ugo Fortuna in gospodinja Norma Coinz, uradnik Giovanni Dequal in univerzitetna študentka Michela Sereni, zidar Girolamo Mangiafico in brezposelna Lucia Inturri, podčastnik Luigi Manganiello in gospodinja Annamaria Cerchione, uradnik Maurizio Ciani in uradnica Antonella Mele, uradnik Alfredo Gargano in uradnica Maria Ruggiero, delavec Silvano Ferfolja in univerzitetna študentka Elisabetta Kosuta, poštni uradnik Dario Ruzzier in biologinja Cristina Lagatolina, gasilec Carlo Perselli in brezposelna Patrizia Soave, prodajalec Roberto Nucci in gospodinja Silvia Benedetti, univerzitetni študent Khasraw Nagm in odvetniški pripravnik Emanuela Bigattin, programer Angelo Pompilio in uradnica Gabriella Doz, hotelski uslužbenec Alessandro Talocchi in uradnica Patrizia Berini, finančni stražnik Francesco Marco in kuharica Aurora Starc, mehanik Giuseppe Costantino Mucio in frizerka Emma Strano, klepar Carlo Valenti Pittimo in gospodinja Maria Grazia Tarlao, geometer Tiziano Zancola in uradnica Monica Zanier, gradbeni načrtovalec Walter Vuch in prodajalka Manuela Sega, ploščičar Nicola Filannino in gospodinja Rozana Jugovac, mehanik Roberto Grassi in uradnica Annamaria Kleiderz, mehanik Franco Antonucci in brezposelna Claudette Spessot.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN
Od petka, 15. do nedelje, 17. avgusta 1986
Dnevna služba - od 8.30 do 20.30

Ul. Settefontane 39, Trg Unità d'Italia 4, Ul. Commerciale 26, Trg XXV. aprila 6 (Naselje Sv. Sergija), Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Lungomare Venezia 3 (Milje).

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Lungomare Venezia 3 (Milje).
FERNETIČI (tel. 229355) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Od ponedeljka, 18. do sobote, 23. avgusta 1986
Dnevna služba - 8.30 do 19.30

Ul. Dante 7, Ul. dell'Istria 18, Ul. Alpi Giulie (Altura), Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan), Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11, Mazzinijev drevored 1 (Milje).
OPČINE (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 19.30 do 8.30

Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11, Mazzinijev drevored 1 (Milje).
OPČINE (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

kino

ARISTON - 21.00 **9 settimane e 1/2,** dram., ZDA 1985; r. Adrian Lyne; i. Mickey Rourke, Kim Basinger.

LETNI KINO V LJUDSKEM VRTU - 21.15 **I Goonies,** fant., ZDA 1985, r. R. Donner, i. S. Astin, J. Brolin, J. Cohen.

NAZIONALE II - 16.15, 22.00 **Extrasensorial (The Link),** srh., ZRN 1985; r. A. De Martino; i. M. Moriarty, P. Milford, □□

NAZIONALE III - 16.00, 22.00 **Un mercoledì da leoni**, dram., ZDA 1982, 100'; r. John Milius; i. Jean-Michael Vincent, William Katt.

NAZIONALE I - 16.00, 22.00 **Sesso perverso, mondo violento,** porn., □□

EXCELSIOR I - Zaprto do 21. avgusta.

EXCELSIOR II - Zaprto do 21. avgusta.

GRATTACIELO - 16.30, 22.15 **Brivido caldo,** dram., ZDA 1982, 115'; r. Lawrence Kasdan; i. William Hurt, Kathleen Turner, □

CAPITOL - 16.30, 22.00 **Il mio nemico,** fant., VB/ZDA 1985, 100'; r. Wolfgang Peterson; i. Dennis Quaid, L. Gosset jr.

FENICE - Zaprto do 21. avgusta.

MIGNON - 16.30, 22.15 **La casa vuota dopo il funerale, (Vamping),** srh., ZDA 1985, 100'; r. Frederick King Keller; i. Patrick Duffy, Catherine Hyland.

ALCIONE - Zaprto.

LUMIERE FICE - Zaprto do 29. avgusta.

VITTORIO VENETO - Zaprto do 20. avgusta.

RADIO - 15.30, 21.30 **Super Seka Star,** porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

razstave

V umetnostni galeriji na Tržaški pokrajini, Trg Vittorio Veneto 4, je do 19. avgusta odprta Mednarodna poletna umetniška razstava z udeležbo Avstralije, Avstrije, Italije, Jugoslavije in Velike Britanije. Urnik: 19.00 - 22.00, prazniki: 11.00 - 13.00.

V Sesljanu na sedežu Turistične ustanove: Kamnarska umetniška obrt v Nabrežini - ob 2000-letnici kamnolomov. Razstavljajo: Ivan Ballarini iz Šempolaja, Nino Bon iz Križa, Antonio Mosetti in Milan Pernarčič iz Nabrežine, Albert in Miloš Zidarič iz Šempolaja.

V Palači Costanzi (Trg Unità) je do konca meseca na ogled zgodovinska razstava SANJE O VALČKU - dunajska opereta v Italiji.

Na Gradu sv. Justa so do 31. t. m. razstavljene STARINSKE MUČILNE NAPRAVE.

SKD Tabor — TABOR '86. Odprta je razstava Lutke in maske Trdinove-Sosičeve KRESNE NOČI.

poletne prireditve

TRG UNITA'
Danes, 15. t. m., ob 20.30: Koncert Mestne godbe G. Verdi.

MIRAMARSKI PARK
LUČI IN ZVOKI
Jutri, 16. t. m., ob 21. uri v nemščini in ob 22.15 v italijanščini.

SESLJANSKI ZALIV (pri Karaveli)
Jutri, 16. t. m., ob 20.30 nastop ansambla OCHO RIOS.

Galerija

Ul. sv. Frančiška 20

vabi na ogled

POLETNE GRAFIČNE RAZSTAVE

Avgust Černigoj, Liana Drašček, Marjan Kravos, Zora Koren, Zoran Mušič, Klavdij Palčič, Klavdija Raza, Lojze Spacal, Franko Vecchiet, Edi Žerjal.

razne prireditve

V Prosvetnem domu na Opčinah poteka te dni TABOR 1986, ki ga prireja SKD Tabor. Danes ob 15. uri odprtje kioskov, ob 18. uri komedija "Piknik s tvojo ženo", ob 20. uri ples z ansamblom Taims. Jutri ob 17. uri odprtje kioskov, ob 19.30 nastop kotalkarjev ŠD Polet, ob 20. uri ples z ansamblom Taims. V nedeljo ob 15. uri odprtje kioskov in ob 18. uri koncert pihalnega orkestra Refolo iz Škednja. Ob 20. uri ples z ansamblom L. Furlan.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu sporoča, da je še možen vpis za izlet v Kumrovec, ki bo 20. avgusta. Telefonirati od 14. do 15. ure na št. 412195.

ŠD ZARJA — BAZOVICA

vabi na

ŠPORTNI PRAZNIK

Danes, 15., 16. in 17. avgusta na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici.

Vse tri večere vas bo zabaval ansambel DOMAČI FANTJE iz Ilirske Bistrice.

Delovali bodo dobro založeni kioski.

SEKCIJA KPI E. BERLINGUER
prireja danes, 15., jutri, 16. in 17. avgusta v **Šempolaju**

FESTIVAL UNITA' IN DELA

Spored:

danes ob 17. uri odprtje kioskov, od 20.30 dalje ples z ansamblom PRIZMA;

jutri, 16. 8., ob 19. uri koncert GODBENEGA DRUŠTVA NABREŽINA, od 20.30 dalje ples z ansamblom L. FURLANA;

v nedeljo, 17. 8., ob 19. uri nastop folklorne skupine V. GORTAN iz Umaga, od 20.30 dalje ples z ansamblom VENERA.

razna obvestila

Sklad M. Čuk obvešča, da bodo vpisovanja v poletni center, ki bo od 18. do 29. avgusta v Prosvetnem domu na Opčinah, 18. in 19. avgusta od 8. do 10. ure.

čestitke

Danes praznujeta MIRANDA in SILVESTER GUŠTINČIČ 30—letnico poroke. Čestitajo jima in želijo še obilo srečnih skupnih let mama Lojza in sin Giorgio z Dorjano, Jasmina in Jan pa pošiljata nonotom zvrhan koš poljubčkov.

mali oglasi

RESTAVRACIJA išče sposobno kuharico-natakarico. Ponudbe na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika — Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod šifro "Kuharica".

PRODAM 80-basovsko harmoniko scandalli v odličnem stanju. Telefonirati v večernih urah na št. (0481)78034.

PRODAM mercedes 200 — benzin, v odličnem stanju, letnik '79, prevoženih 90.000 km. Tel. 299269.

PRODAM avto 127, letnik '79, v odličnem stanju. Tel. 228670.

PRODAM moto guzzi 50, v dobrem stanju. Tel. 226113 ali 228547.

PRODAM motor alfa romeo 1750. Tel. 226113 ali 228547.

OSMICO je odprl Edi v Praprotu. Toči sortirana bela vina in teran.

V SREDIŠČU ŠTANDREŽA prodam zazidljivo parcelo, 506 kv. m. Tel. 0481/391697.

PRODAM 100 l belega vina in 100 l terana. Tel. 227411.

PRODAM ape 150 kub. cm, star 3 leta. Tel. (0481)882020.

CAGIVO ELECTRA 125 prodam po ugodni ceni; dva meseca staro, prevoženih 1.200 km. Informacije po tel. (0481)87711 — v večernih urah.

SE ŽELITE UČITI FRANCOŠČINE? Francozinja, diplomirana v Parizu z izkušnjo večletnega poučevanja jezika v Trstu, nudi pomoč pri prevajanju ter lekcije za vse stopnje, tudi v poletnih mesecih. Tel. 566256.

PRODAM fiat 127 v odličnem stanju, prevoženih 19.000 km, 3.500.000 lir. Tel. 299276.

PRODAM visoko brejo mlado kravo. Tel. od 12. do 14. ure ter od 19. do 21. ure na št. 040/226596.

300.000 lir nagrade dobi najditelj 4 mesecev stare psice rodovnika nemškega ovčarja, temnega kožuha. Na levem uhlju ima tetovirano številko 69034. Zadnjič so jo videli na poti Sovodnje—Peč. Tel. na št. 0481/882317.

prispevki

V spomin na Pepija Husuja darujeta Magda in Ivanka Zaharia 30.000 lir za FC Primorje.

V isti namen daruje Ivan Sardoč z družino 15.000 lir za FC Primorje.

V spomin na Pepija Husuja darujejo žena Vanka, sin Boris in hči Tamara z družinama 150.000 lir za FC Primorje, 100.000 lir za pevski zbor V. Mirk, 50.000 lir za amaterski oder J. Štoka in 50.000 lir za Godbeno društvo Prosek.

V spomin na požrtvovalnega zdravnika dr. Draga Martelanca daruje Stanislav Majcen 20.000 lir za TPPZ P. Tomažič.

Ob praznovanju 50 let skupnega življenja darujeta Pepi in Cecilja Rudež 10.000 lir za Dijaško matico in 10.000 lir za Sklad M. Čuk.

menjalnica

NAKUPNI TEČAJI 14. 8. 1986

Ameriški dolar	1.400.—	Japonski jen	8,75
Nemška marka	685,50	Švicarski frank	852.—
Francoski frank	209.—	Avstrijski šiling	97.—
Holandski florint	608.—	Norveška krona	190.—
Belgijski frank	32,5	Švedska krona	202.—
Funt šterling	2.100.—	Portugalski eskudo	9.—
Irski šterling	1.890.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	181.—	Avstralski dolar	810.—
Grška drahma	10.—	Debeli dinar	3,10
Kanadski dolar	1.000.—	Drobni dinar	3,10

BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Tel.: Sedež 61446 - 68881 Agencija Domjo 831-131

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

11.00 Maša
11.55 Nabožna oddaja
12.15 Risanka: L'ultimo Chiurlo
13.00 Balet: izbor mednarodnega srečanja Maratona d'estate - Suita iz Peer Gynta (koreograf Birgit Cullberg)
13.30 Dnevnik
13.45 Zabavni spored: Speciale di Italia mia
19.40 Almanah jutrišnjega dne
19.50 Vremenske razmere
20.00 Dnevnik
20.30 Zabavni spored: Colosseum - I giochi del rischio
21.25 Film: Una faccia piena di pugni (dram., ZDA 1962, r. Ralph Nelson; i. Anthony Quinn, Mickey Rooney, Jackie Gleason), (1. del)
22.25 Dnevnik
22.20 Film: Una faccia piena di pugni (2. del)
23.15 Knjižne novosti
23.35 Dnevnik
23.50 Šport: Berlin - mednarodno srečanje v lahki atletiki, Madrid - SP v vaterpolu Madžarska-Italija

RAI 2

11.00 Film: Madame Curie (dram., ZDA 1943, r. Marvyn Le Roy, i. Greer Garson, Walter Pidgeon)
13.00 Dnevnik
13.15 Nanizanka: Saranno famosi
14.10 Mladinska oddaja: L'avventura, vmes Settegiorni da vivere - Il lupo mannaro in nanizanka Il mistero della settima strada
16.20 Šport: smučanje - spust moški, prenos iz Argentina
17.10 Film: Figaro quì... Figaro là (kom., It. 1950, r. C. L. Bragaglia, i. Totò, Isa Barzizza, Gianni Agus, Renato Rascel)
18.30 Športne vesti
18.40 Nanizanka: C'era una volta un samurai - Una storia di fantasmi
19.40 Vremenska napoved in dnevnik
20.20 Športne vesti
20.30 Nanizanka: Il commissario Köster - Abisso
21.45 Glas. odd.: Festa di mezza estate
23.15 Dnevnik
23.25 Film: Il marchio di Dracula (dram., VB 1970, r. Roy Ward Baker, i. Christopher Lee)

RAI 3

11.15 Televideo
15.00 Šport: mednarodni teniški turnir v Saint-Vincent
19.00 Dnevnik, vmes Laurie & Hardy
19.25 Dokumentarec: Oratino - questa terra è la mia terra, pripravil Filippo Massari
20.00 Informativna oddaja: L'Artico - La natura, l'uomo, le risorse (2. del)
20.30 Gledališka predstava: American Ballet Theatre in Triad (koreografija Kennetha MacMillana na glasbo Sergeja Prokofijeva ob režiji B. Largea)
21.00 Glasbena oddaja: prenos koncertov Grandi voci iz Pesara - Recital Luciana Pavarottija (1. del - dirigent Emerson Buckley, med avtorji Gluck, Verdi, Rimski-Korsakov, Leoncavallo, Giordano, Bizet, Puccini, Bixio)
21.45 Dnevnik
22.10 Glasbena oddaja: Recital Luciana Pavarottija (2. del)
23.00 TV film: Un asino al patibolo (iz niza Italijanski sodobni avtorji) r. Giuseppe Cassieri

RTV Ljubljana

18.25 Poročila
18.30 Spored za otroke - Ustvarjalne igre
18.45 Nanizanka: Flipper (15. del)
19.10 Risanka
19.24 TV nocoj
19.26 Zrno do zrna
19.30 Dnevnik in vremenska napoved
19.50 Želeli ste, poglejte
20.15 Ne prezrite
20.25 Angleška dokumentarna serija: Amazonka - Gozd v morju
21.15 Risanka
21.30 Dnevnik
21.55 Vremenska napoved
21.58 TV nocoj in jutri
22.05 Nanizanka: Bergerac (17. del)
22.55 Kultura bivanja
23.00 Film: Bogata otroka (dram., ZDA 1979, r. Robert M. Young, i. Trini Alvaradi, Jeremy Levy, Kethery Walker - Režiserju je uspelo predstaviti problem družine - ki so se ga mnogi pred njim lotili - umetniško prepričljivo in z dovoljšnjo dozo humorja, da se je izognil melodrami)

TV Koper

17.00 Otroški program, vmes risanka Lamu in nanizanka L'amico Gipsy
18.00 Nadaljevanka: Tra l'amore e il potere
18.55 TV novice
19.00 Odprta meja

V današnji Odprti meji bodo med drugim naslednji prispevki:
RAVANCA (Rezija) — Prvi Kramarjavi din in srečanje ljudskih pevk
TRST — Zaključek Festivala operete
REPENTABOR — Obredi ob velikem šmarnu
GRADEŽ — Izvolitev lepotice Furlanije-Julijske krajine

19.30 TVD Stičišče
19.50 Glasbena oddaja: Koncert skupine Bajaga
20.30 Film: X9 Agente Interpol (krim., r. Alfred Braun, i. Peter Van Eyck, Susanne Cramer)
21.55 TVD Vsedanes
22.05 Dokumentarec: Dimensione oceano
23.00 Šport: svetovno prvenstvo v plavanju - prenos iz Madrida

CANALE 5

8.25 Nanizanke: Mary Tyler Moore, 8.45 Maude, 9.15 Dalle nove alle cinque, 9.40 Alice, 10.00 Una famiglia americana
11.00 Nadaljevanka: Navy
11.45 Nanizanki: Love Boat, 12.40 Lou Grant
13.30 Nadaljevanka: Navy
14.30 Film: La sepolta viva (dram., It. 1949, r. G. Brignone, i M. Vitale, P. Muller)
16.30 Nanizanke: Hazzard, 17.30 Il mio amico Ricky, 18.00 L'albero delle mele, 18.30 Dalle nove alle cinque, 19.00 Arcibaldo, 19.30 Kojak
20.30 Nadaljevanka: Il segno del Toro (8. del)
22.30 Nanizanke: Lottery, 23.30 Sceriffo a New York, 1.00 Ironside

RETEQUATTRO

8.30 Nanizanki: I giorni di Brian, 9.20 Mary Benjamin
10.10 Film: Ritrovarsi (kom., ZDA 1942, r. P. Sturges, i. C. Colbert, J. McCrea)
11.50 Nanizanka: Switch
12.45 Otroški spored: Ciao ciao, vmes risanke Josie and The Pussycats, Dino Boy, Banana Splits, Alpenrose
14.15 Nanizanke: Bravo Dick, 14.45 Con affetto Sidney, 15.15 Charleston
15.50 Film: Storia di una madre (dram., ZDA 1982, r. D. Lowry, i. P. Hollyday, M. Winningham)
17.50 Nanizanke: Mary Benjamin, 18.40 Mai dire sì, 19.30 Westgate
20.30 Zabavni program: Le follie di W le donne, vodita Amanda Lear in Andrea Giordana
22.40 Nanizanke: Casablanca, 23.30 Vicini troppo vicini, 24.00 I Ropers
0.30 Film: L'omicida (krim., ZDA 1963, r. C. Autant Lara, i. M. Vlady, R. Hossein, M. Ronet)

ITALIA 1

8.35 Nanizanka: Sanford & Son
9.40 Film: Pony Express (vestern, ZDA 1953, i. C. Heston, R. Fleming)
11.00 Nanizanke: Sanford & Son, 11.30 Lobo, 12.30 Due onesti fuorilegge in ob 13.30 T. J. Hooker
14.15 Glasbena oddaja: Deejay Television
15.00 Nanizanka: Fantasilandia
16.00 Otroška oddaja: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Lalabel, Thunderbirds, Holly e Benji, Lo specchio magico
17.55 Nanizanke: La famiglia Addams, 18.15 Star Trek, 19.15 I ragazzi del computer
20.00 Risanka: Memole dolce Memole
20.30 Nanizanka: Master
21.25 Film: Il prezzo del potere (zgod., It. 1970, r. T. Valeri, i. G. Gemma, M. Cuadra)
23.25 Športna oddaja: Sport spettacolo
0.25 Nanizanki: Le sorelle Snoop, 1.50 Kazinsky

TELEPADOVA

14.00 Nadaljevanki: Anche i ricchi piangono, 15.00 Andrea Celeste
15.30 Nanizanka: Missione impossibile
16.30 Nanizanka: Viaggio in fondo al mare
17.30 Risanke: Kimba, 18.00 I predatori del tempo, 18.30 Uomo tigre, 19.00 Charlotte
19.30 Nanizanki: Mork e Mindy, 20.00 Quattro in amore
20.30 Film: La moglie è uguale per tutti (kom., It. 1955, i. N. Taranto, C. Dapporto)
22.30 Informativna oddaja: Primo piano
23.30 Nanizanka: I nuovi Rookies
23.30 Film
1.15 Nanizanka: Missione impossibile

TELEFRIULI

13.00 Film: Caccia all'uomo (dram., i. E. Rossi Drago, U. Orsini)
14.30 Risanka Hanna e Barbera
15.30 Glasbena oddaja
18.30 Glasbena oddaja: Duran Duran in concerto
20.30 Film: Joko l'australiano (kom., R. R. Z. Leonard, i. C. Laughton, B. Barnes)
22.30 Film: Classe mista (kom., It., r. M. Laurenti, i. D. Lassander, A. Pea)

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Fatti e commenti

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 8.30-10.00 Glasbeni almanah; 9.00 Maša; 10.00 Koncert v Slovenski filharmoniji v Ljubljani; 11.45-13.00 Glasbeni almanah; 12.00 Sestanek ob 12.00; 13.20 Zborovsko tekmovanje Seghizzi: bolgarski mešani zbor "Sedjanka"; 13.45 Glasbeni almanah; 14.10-17.00 Poletni mozaik - Plesna ura sede, 15.00 Iz filmskega sveta; 16.00 Beležka; 17.10 Klasični album; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Poletni mozaik.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00 Poročila; 5.00-8.00 Jutranji spored; 8.05 Za šolarje; 8.35 Glasbena pravljica; 8.45 Naši umetniki mladim poslušalcem; 9.05 Z glasbo v dober dan; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Znano in priljubljeno; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Vedri zvoki; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz glasbene tradicije; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Odlomki iz baleta Gajane; 14.40-15.25 Popoldanski mozaik; 15.55 Glasba;. 16.00 Vrtiljak želja; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Glasba starih mojstrov; 18.15 Gremo v kino; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godemo; 20.00 To imamo radi; 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.00 Našim po svetu; 22.30-24.00 Iz glasbene skrinje; 22.50 Literarni nokturno; 00.05-4.30 Nočni program.

RADIO KOPER
(slovenski program)

10.30, 12.30, 14.30, Poročila; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme; 6.30 Jutranjik; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.20 Tržnice; 7.30 Jutranji servis; 8.00 Val 202; 13.00-15.00 Mladi val radia Koper; 14.40 Pesem tedna; 15.00 Človek v človeku; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o...; 17.35 Simfonični orkester Mednarodne federacije Glasbene mladine - Grožnjan '86

RADIO KOPER
(italijanski program)

8.30, 10.30, 13.30, 17.30, Poročila; 7.15, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 7.00-12.00 Prisrčno vaši; 8.15 Flashback; 9.00 Po vaši izbiri; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Vstop prost; 11.00 Petkov kviz; 11.40 V petek z...; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Popoldanski glasbeni program; 15.00 Tednik o kulturi in umetnosti; 15.45-19.30 Glasbeni program: Splash; 18.00-18.30 Pulj kliče Koper; 18.45 V petek z...; 20.00-06.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

10.00 Glasena matineja - v studiu Majda; 19.00 Otroška oddaja: V svetu fantazije; 20.00 Mix time; 21.30 Nočni val - vodi Igor.

jutrišnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

11.15 Televideo
13.00 Balet: Maratona d'estate - Suita iz Romea in Julije (koreograf Maurice Bejart)
13.30 Dnevnik
13.45 Film: Siluri umani (dram., It. 1954, r. A. Leonviola, i. R. Vallone, F. Fabrizi, A. Checchi)
15.15 Dok.: Il mondo che scompare
16.10 Risanka: Scooby Doo
17.00 Otroška oddaja: Speciale Il sabato dello zecchino
18.05 Izžrebanje loterije
18.10 Nabožna oddaja
18.20 Inf. odd.: Il palio delle contrade, prenos iz Siene
19.50 Vremenska napoved in dnevnik
20.30 Variete: Sotto le stelle
21.50 Dnevnik
22.00 Dok.: Espana - Guerra civile
23.05 Film: Un alibi (troppo) perfetto (kom., VB 1960, r. R. Day, i. P. Sellers, D. Lodge, 1. del)
23.50 Dnevnik - zadnje vesti
24.00 Film: Un alibi... (2. del)

RAI 2

11.15 Televideo
13.00 Dnevnik
13.15 Dnevnik. Bella Italia
13.45 Izžrebanje loterije
13.50 Nanizanka: Saranno famosi - L'accordo
14.45 Športna oddaja: Sabato sport, vmes tenis in avtomobilizem
17.20 Film: Gran varietà (kom., It. 1953, r. D. Paolella, i. M. Fiore, A. Sordi, V. De Sica)
18.30 Športne vesti
18.40 Nanizanka: C'era una volta un samurai
19.45 Dnevnik
20.20 Športne vesti
20.30 Film: Viaggio con Anita (dram., It. 1978, r. M. Monicelli, i. G. Giannini, G. Hown)
22.25 Dnevnik
22.35 Zabavna oddaja: Il cappello sulle ventitré
23.25 Dnevnik
23.30 Športne vesti, vmes vaterpolo in tenis

RAI 3

11.45 Televideo
19.00 Dnevnik, vmes Laurel & Hardy
19.20 Deželne vesti
19.25 Inform. oddaja: Archivio dell'arte - San Clemente, La Basilica Inferiore (pripravila Augusta Monferini, r. Carlo Bavagnoli)
20.00 Informativna oddaja: Scuola aperta - Etiopia mito e realtà: scuola per ogni età (pripravil Alessandro Meliciani, r. Antonio Vergine)
20.30 Opera: Francesca da Rimini (po tragediji Gabriela D'Annunzia, glasba Riccarda Zandonaija, r. Mario Lanfranchi, Simfonični orkester in zbor turinskega sedeža RAI, dirigent Arturo Basile, v studiu Marcella Pobbe in Duilio Camurati)
22.45 Dnevnik, vmes Laurel & Hardy
23.05 Dokumentarec: Solo per la musica - portret Franca Petracchija (W. Henze, Bottesini, Strauss, Rota)

RTV Ljubljana

15.10 Poročila
15.15 Nadaljevanka: Smer deveti otok
15.55 Video serija: Vroče-hladno
16.20 Poučna oddaja: Ustvarjalne igre
16.35 Narodni parki: Po reki Tari
17.05 Dokumentarec: Amazonka - Prihodnost Amazonije
17.50 Film: Ledeno morje kliče (NDR, r. Jorg Foeth, i. Oliver Kursitz, Alexander Robde)
19.10 Risanka
19.26 Zrno do zrna
19.30 Dnevnik in vremenska napoved
19.50 Dokumentarec: Turčija - Zora razuma (2. del)
20.15 Zrcalo tedna
20.35 Lutkovna serija: Muppet Show
21.00 Vedno lepe melodije: Vransko '86 (4. del)
21.20 Risanka
21.30 Dnevnik in vremenska napoved
21.58 TV nocoj in jutri
22.00 Film: Umazana Mary, nori Larry (ZDA 1974, r. John Hough, i. Peter Fonda, Susan George, Adam Roarke)

TV Koper

17.00 Nanizanka: Bellamy
18.00 Nadal.: Tra l'amore e il potere
18.55 TV Novice
19.00 Nanizanka: Avventure in alto mare
19.30 TVD Stičišče
19.50 Dokumentarec: Start - Muoversi come e perchè
20.30 Glasbena oddaja: Jugoslovanski operni solisti (2. del)
21.35 TVD - Vsedanes
21.45 Glasbena pravljica: Pollicino, glasba Giuseppe di Leva
23.00 Šport: Madrid, plavanje

Iz Monicellijevega filma »Viaggio con Anita« - RAI 2 ob 20.30

CANALE 5

8.30 Nanizanke: Mary Tyler Moore, 8.45 Maude, 9.15 Alice
9.45 Film: La grande imperatrice (zgod., ZDA 1937, i. A. Neagle)
11.30 Nanizanki: Love Boat, 12.30 Lou Grant
13.30 Film: A cavallo della tigre (kom., It. 1961, r. L. Comencini, i. N. Manfredi)
15.30 Film: Rosolino Paternò, soldato (kom., It. 1970, r. N. Loy, i. N. Mafredi)
17.30 Nanizanke: Il mio amico Ricky, 18.00 L'albero delle mele, 18.30 Dalle nove alle cinque, 19.00 Arcibaldo, 19.30 Kojak
20.30 Zabavnoglasbena oddaja: La corrida, vodi Corrado
23.00 Nanizanke: Fifty Fifty, 24.00 Sceriffo a New York, 1.30 Ironside

RETEQUATTRO

8.30 Nanizanki: I giorni di Brian, 9.20 Mary Benjamin
10.10 Film: La padrona del Paradise (dram., ZDA 1981, r. G. Medak, i. G. Bujod, C. Everett)
11.50 Nanizanka: Switch
12.45 Otroški spored: Ciao ciao, vmes risanke Josie and The Pussycats, Dino Boy, Banana Splits, Alpenrose
14.15 Nanizanke: Bravo Dick, 14.45 Con affetto Sidney, 15.15 Charleston
15.45 Film: Calamity Jane (vestern, ZDA 1984, r. J. Goldstone)
17.50 Nanizanke: Mary Benjamin, 18.40 Arabesque, 19.30 New York New York
20.30 Film: L'ammutinamento del Caine (vojni, ZDA 1954, r. D. Dmytryk, i. H. Bogart)
22.40 Nanizanke: Cassie & Co. 23.30 Vicini troppo vicini, 24.00 I Ropers
0.30 Film: Quando i dinosauri si mordevano la coda (pust., ZDA 1969, r. V. Guest, i. V. Vetri, R. Hawdon)

ITALIA 1

8.30 Nanizanka: Daniel Boone
9.20 Film: Custer, eroe del West (vestern, ZDA 1968, r. R. Siodmak)
11.00 Nanizanke: Sanford & Son, 11.30 Lobo, 12.30 Due onesti fuorilegge, 13.30 T. J. Hooker
14.15 Športna oddaja: Sport spettacolo
15.00 Nanizanka: Fantasilandia
16.00 Otroški spored: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Lalabel, Thunderbird, Holly e Benji, Lo specchio magico
18.00 Glas. odd.: Musica è
19.00 Nanizanka: Streethawk
20.00 Risanka: Magica, magica Emi
20.30 Nanizanke: A-Team, 21.25 Dimensione Alfa, 22.20 Hardcastle and McCormick
23.15 Športna oddaja: Grand Prix
0.15 Glasbena oddaja: Deejay television

TELEPADOVA

14.00 Nadaljevanka: La cittadella
15.30 Nanizanka: Missione impossibile
16.30 Nanizanka: Viaggio in fondo al mare
17.30 Risanke: Kimba, 18.00 I predatori del tempo, 18.30 Uomo Tigre, 19.00 Charlotte
19.30 Nanizanka: Laredo
20.30 Film: The indians (vestern, ZDA 1975, i. E. Delgado, N. Romero)
22.30 Športna oddaja: Catch - žensko SP
23.30 Film
1.15 Nanizanka: Brett Maverick

TELEFRIULI

13.30 Nanizanka: L'uomo e la città
14.30 Risanka: Hanna e Barbera
15.30 Glas. odd.: GTX Music
18.30 Nanizanka: California Fever
19.30 Dnevnik
20.40 Film: Gli eroi sono stanchi (dram., R. Y. Ciampi, i. Y. Montand)
22.30 Dnevnik
23.00 Nanizanka: L'enigma che viene da lontano

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Fatti e commenti

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Kratka poročila; 7.20-8.00 Koledarček, zabavna glasba; 8.10 Almanah: Kulturni dogodki 8.40-10.00 Glasbeni almanah: Slučajnosti med literaturo in fantastiko; 10.10 Koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana, vodi Anton Nanut; 11.50-13.00 Glasbeni almanah: Sestanek ob 12.: Na počitnice!; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Mozaik: Poti do branja; Beležka: Filipike in jeremijade Ivana Cankarja; 17.10 Klasični album; 18.00 Dramska vetrovnica: Boginja iz sesljanskega zaliva; 18.40 Mozaik.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 4.30-8.00 Jutranji spored; 8.05 Pionirski tednik; 9.05 Z glasbo v dober dan; 10.05 Zabavni program; 11.05 S poti po Jugoslaviji; 11.30 Srečanja republik in pokrajin; 12.10 Naši poslušalci čestitajo; 12.30 Kmetijski nasveti; 14.05 Glasbena panorama; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.10-15.25 Popoldanski mozaik; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtiljak želja; 16.40 Lojtrca domačih; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Škatlica z godbo; 18.30 Mladi mladim; 19.00 Dnevnik; 19.35 Za najmlajše; 19.45 Z ansamblom Jožeta Privška; 22.50 Literarni nokturno: France Prešeren; 23.05 Od tod do polnoči; 00.05-5.00 Glasba.

RADIO KOPER
(slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.10 Vreme, prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 II. jutranja kronika; 7.30 Jutranji servis; 8.00— 13.00 Prenos II. programa Radio Ljubljana; 13.00 Otvoritev - Kruh in sol Radia Koper; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.15 Zamejska reportaža; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 8.00-12.00 Prisrčno vaši; 8.15 Flash back; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Vstop prost; 11.00 V soboto z...; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.30-20.00 Popoldanski glasbeni program; 15.00 I magnifici sette; 15.45 Glasbeni weekend; 16.55 Pismo iz...; 20.00-6.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

10.00 Glasbena matineja - vodi Majda; 15.00 Glasba po željah - v studiu Sabina; 17.00 Zakaj tako, kaj mislite vi? - vodita Gabrijela in Martina; 19.00 Listam po časopisih - vodi Vinko.

Letos že kar enaindvajsetič

Zadnje dni avgusta v Gorici festival folklore in petja

Že enaindvajsetič se bodo, v nedeljo 31. avgusta, po goriških ulicah v sprevodu zvrstile folklorne skupine in godbe na pihala iz raznih dežel sveta, da sodelujejo na letošnji folklorni paradi. Ta je povezana z mednarodnim foklornim festivalom, na katerem nastopajo, v plemenitem tekmovanju, skupine iz raznih dežel. Prikažejo nam plese in pesmi, ki so že v tradiciji posameznih narodov. Na festivalu v Gorici skupine nastopajo v različnih skupinah. Žirija oceni najprej izvirne noše in izvirnost plesov ter glasbe. V drugo kategorijo sodijo skupine, ki ti nudijo reproducirano fokloro, v tretjo pa skupine, ki imajo opravka s stilizirano folkloro. Gre torej za različne izvedbe. Žirija seveda nima lahkega dela, saj ni moč ugotoviti, do kje so meje pristne folklore in kje se začenja reproducirana folklora.

Folklorna parada bo enaindvajseta, mednarodni natečaj pa šestnajsti. Nastopajo skupine iz Avstrije, Brazilije, Češkoslovaške, Finske, Francije, Grčije, Italije, Jugoslavije, Romunije ter Španije. Iz Jugoslavije pride letos v Gorico skupina Phralipe iz Skopja, ki bo sodelovala v kategoriji stilizirane folklore. Iz Italije pa bosta nastopili skupini San Gemiliano iz Sestu blizu Cagliarija, ter Coro Lilybetano iz Marsale na Siciliji.

Letošnje folklorne prireditve bodo imele nekak uvod v četrtek 28. avgusta, ko bo nastopila godba ameriškega vojnega letalstva Galaxy Combo. V petek, 29. in v soboto 30. avgusta, bodo na vrsti tekmovanja raznih skupin.

Nedelja 31. avgusta je posvečena folklorni paradi, v kateri bodo, poleg udeležencev tekmovalnega festivala, sodelovale tudi skupine iz naše dežele ter godbe na pihala. Parada bo po mestnih ulicah v nedeljo popoldne. Sledilo bo nagrajevanje najboljših, zvečer pa bo nastop vseh skupin. Folklorni festival bo letos imel še »rep«. V ponedeljek 1. septembra bomo lahko videli španski večer s flamencom.

Vsa prireditev se bo letos vršila v veliki dvorani UGG na Trgu Battisti. Platnene strehe na gradu namreč ni, zaradi tega organizator, t. j. goriška Pro Loco, noče tvegati, da bi prireditev šla po vodi, če bi v tistih dneh deževalo.

Prazna Gorica, vsi na dopust

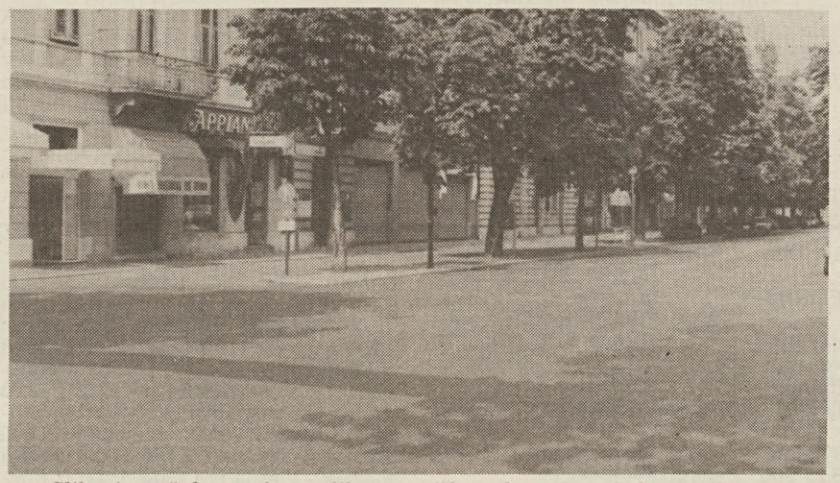

Sliko je naš fotograf naredil na goriškem korzu pred dvema dnevoma, v prvih popoldanskih urah, ko na cesti skoro ni bilo prometa. Le nekaj parkiranih vozil vidimo na sliki. Večina ljudi je na počitnicah. Kdor je ostal doma pa raje išče hlad v stanovanju.

Danes je veliki šmaren - ferragosto. Višek italijanske turistične sezone. Vse trgovine bodo zaprte od danes do nedelje, nekateri trgovci bodo podaljšali dopust še do ponedeljka. Jutri, v soboto, bodo najbrž odprli le nekateri peki in kak jestvinčar.

Kdor ni šel na daljši dopust bo danes že v jutranjih urah pohitel v Sesljan, Devin, Gradež, Marino Julio, da se okopa v Jadranskem morju. Tisti, ki iščejo hlad pa bodo pohiteli v Trnovski gozd. Na prometni policiji menijo, da bo danes na cestah kar precej prometa. Tudi zaradi tega ker se bodo s počitnic v Jugoslaviji vračali mnogi turisti. Smo namreč sredi meseca. Prav tako bodo po avtocesti šli tisti, ki gredo šele sedaj na počitnice. V severnih državah ne gredo namreč na počitnice le v avgustu, kot pri nas, marveč za to izkoriščajo precej daljši čas. Zaradi tega ni odveč priporočiti vsem, naj previdno vozijo.

Kdor pa bo kljub vsemu ostal doma bo zvečer (enako jutri in v nedeljo) imel na voljo večer na šagri. Izbira je kar precejšnja: Podturn v Gorici, Jasih pri Krminu, Gradišče, Moš, pa še kje drugje. Seveda pri vsem tem ne pozabljamo na gostilne. Lokali, ki so v teh dneh odprti imajo vse polno večernih gostov.

Za dvajset dni brez vlakov na progi Gorica - Redipuglia

Od ponedeljka 18. tega meseca, predvidoma za dvajset dni, bo prekinjen vsakršen promet na odseku železnice med Gorico in Redipuglio. Uprava železnic bo za potnike poskrbela nadomestni avtobusni prevoz med Gorico in Redipuglio, oziroma v obratni smeri. Tovorni promet bodo preusmerili. Nobenih sprememb ne bo v potniškem in tovornem prometu na odseku med Gorico in Novo Gorico. Železniški promet na odseku proge med Gorico in Redipuglio bodo prekinili v ponedeljek, ob peti uri, ponovno vzpostavili pa šestega septembra ob polnoči.

V tem času bodo delavci petih podjetij, ki bodo delali neprekinjeno, po štiriindvajset ur na dan, opravili zelo zahtevna zemeljska dela pri Zagraju, na območju dveh predorov. Južnega, tistega v smeri proti Redipuglii bodo odkrili in bo proga po opravljenih delih potekala po globokem jarku. Predor v smeri Gorice bodo poglobili in deloma razširili in s tem pridobili dovolj prostora za namestitev dvojnega tira. Progo bodo poglobili za približno dva metra. Tako rešitev so izbrali, ker je hitreje izvedljiva in najbrž tudi s finančnega vidika cenejša. Nad predorom so namreč zgradili nekaj stanovanjskih hiš, ki bi jih morali, v primeru odstranitve oboka, porušiti.

Prekinitev železniškega prometa bo predvidoma trajala samo dvajset dni in se bo podaljšala le v primeru izrednih vremenskih razmer ali drugih nepredvidenih razlogov. V tem smislu so se izvajalci tudi obvezali. Delali bodo, kakor smo že zapisali, neprekinjeno, štiriindvajset ur na dan.

Ob tem velja zapisati tudi, da so dela za posodobitev železnice na prvem, krajšem odseku med Gorico in Rubijami v glavnem že bila zaključena. Na tem odseku je bil odpravljen tudi zavarovani železniški prehod na Štradalti, pri Sovodnjah, in zgrajen cestni podvoz. V prihodnjih mesecih bodo pripravljali ležišče za drugi tir in za namestitev sodobnih elektronskih naprav na odseku proge med Rubijami in Redipuglio. Celoten poseg se bo predvidoma zaključil čez leto dni, ko bodo na goriški železniški postaji tudi vključili novo avtomatsko centralo.

Nova številka hitre službe
ZELENEGA KRIŽA V GORICI
31111

Služba za logopeda

Pokrajinski konzorcij za oskrbo in rehabilitacijo namerava na osnovi konvencije zaposliti logopeda. Izbrali ga bodo po preizkusnem izpitu. Kandidati morajo imeti italijansko državljanstvo, starost med 18. in 35. letom in diplomo iz logopedije.

Zainteresirani morajo predložiti najkasneje do 29. avgusta prošnje na kolkovanem papirju na sedežu Konzorcija v Gradišču, Trg Unità 3, tel. 99133. Prošnje naj vsebujejo anagrafske podatke kandidatov ter podatke o delovnih izkušnjah ter vse morebitne informacije za vrednotenje kandidatovih sposobnosti.

Lestvice suplenc za učitelje

Goriško Šolsko skrbništvo je v začetku tega meseca objavilo dokončno prednostno lestvico učitelskih suplenc za prihodnje dveletno obdobje. V poštev pridejo vsi učitelji, ki so zaprosili za učenje v navadnih osnovnih šolah in pa tisti, ki bodo sledili učencem, ki so slepi ali gluhi. V tej novi dokončni lestvici je tudi prišlo do nekaterih sprememb, ker vsi interesenti niso oddali zahtevanih potrdil v določenem roku. Lestvica je izobešena na oglasni deski Šolskega skrbništva v Ulici Leoni v Gorici.

Šolske volitve

Goriško Šolsko skrbništvo je določilo datum, ko bodo v vseh višjih in nižjih srednjih šolah pokrajine volitve staršev v razredne in šolske svete. Te naj bi bile predvidoma 23. in 24. novembra, zato morajo vsi ravnatelji pred 23. septembrom obnoviti volitvene komisije in napovedati volitve v zavodske in razredne svete.

Za mis je bila izvoljena 15-letna Tržačanka Vanessa Fenga

Nad 60 deželnih lepotic včeraj v Gradežu

Petnajstletna Vanessa Fenga, Tržačanka, je bila izvoljena za mis Furlanije-Julijske krajine. Njeni spremljevalki sta 18-letna Laura Maieroni iz Tricesima, ki je bila izvoljena za mis kino in 16-letna Videmčanka Barbara Mattiello.

Kar 62 deklet je prišlo v Gradež iz raznih krajev dežele. Potrpežljivo so čakale in odgovarjale na vprašanja še bolj potrpežljivega novinarja, ki je hotel od njih izvedeti, s čim se ukvarjajo, kaj si želijo, kam bi rade potovale, kaj pričakujejo od življenja. Zelo številna žirija novinarjev in drugih ženskih častilcev je ocenjevala, suho, manj suho ali kar debelo lepoto deklet, ki so v minimalnih kopalkah korakale pred "dedci", od katerih je marsikdo požiral sline.

Zakaj pa ne, saj so nekatera dekleta bila prav prikupna, taka, ki bodo lahko naredila kariero za kako tajniško mizo agilnega menežerja ali za prodajnim pultom finejše trgovine.

Če smemo verjeti odgovorom, ki so jih dekleta dala dežurnemu kolegu, ki je potem opis zavil po svoje, velja ugotovitev, da so tekmovalke iz vseh danes poznanih socialnih slojev. Zakaj sodelujejo na takem tekmovanju? Predvsem zaradi želje, da bi za trenutek zapustile vsakdanje življenje, ki je za dekle v Romansu, Codroipu, Čedadu ali kakem drugem manjšem kraju dežele zelo moreče. Njihov ideal? Postati manekenka, televizijska napovedovalka, pa čeprav samo reklamnih spotov, potovati, obiskati razne kraje sveta. »Osvojiti svet sedaj,« je bil odgovor ene izmed njih.

Pred mimohodom, pred žirijo in morjem fotografov, so bila dekleta zelo nervozna. Še bolj nervozni od njih so bili občasni fantje, spremljevalci, kak oče, pa tudi številne matere. Že popoldne, ko so dekleta marširala pred žirijo na odru v lepem Parku rož, se je tam zbralo veliko ljudi. Nekatere tekmovalke so pripeljale s sabo kup prijateljev, ki so ploskali, žvižgali, vzklikali, v upanju, da bi tako vplivali na žirijo. Novinarji pa so trmasto bulili v svoje zapiske in pisali na posebne kartončke številke kot kak starokopitni profesor.

Za vsa dekleta je bila to koristna šola. Nekatera se bodo najbrž prepričala, da je ob takih priložnostih najbolje ostati doma. Druge pa bodo nadaljevale s podobnimi poskusi. Kdo ve? Saj se lahko še zgodi čudež. Konec koncev imajo vsa ta dekleta manj kot dvajset let. Repetita juvant, so pravili stari Rimljani.

razna obvestila

Vodovodni konzorcij CAFO obvešča, da bodo vsi njeni uradi v soboto 16. t. m. zaprti. V nujnem primeru pa veljata sledeči telefonski številki: 93131 ali 93286.

izleti

Doberdobska sekcija VZPI-ANPI priredi 13. in 14. septembra izlet v Zagreb (ogled velesejma) , Jasenovac in na Kozaro. Prijave in podrobna pojasnila pri Mili, do 31. avgusta.

KD Briški grič iz Števerjana priredi v nedeljo 7. septembra izlet na Brione. Vpisujeta Silvan Pittoli in Romano Juretič.

kino

Gorica

CORSO 18.00—22.00 »Innamorarsi«

Nova Gorica in okolica

SOČA 19.00-21.00 »Nekontrolirana moč«.

DESKLE danes zaprto. Jutri 19.30 »Baby love - zelena ljubezen.«

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Alesani, Ul. Carducci 38, tel. 84268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Comunale, Ul. Terenziana 26, tel. 44387.

Nova telefonska številka
PROMETNE POLICIJE V GORICI
22333

Marko Waltritsch 13.

partizansko gospodarstvo na sovodenjskem območju

Organizacijsko naša mladina je malo požrtvovalna, izgovarja se. Ženske so slabše kot mladinke. Oddale smo blago: 31 spolverinov, 14 škatelj masti za čevlje, 2 notesa, 26 kg fižola, 5,5 kg ječmena, 1 kg pašte, 18 kg moke koruzne, 16-20 raznih zelišč. Odpeljale smo 14. decembra 1944. Še nekaj blaga smo dali tovarišem od VOS, ki so bili štirinajst dni v naši vasi.

Triglavka pa je v poročilu iz Gabrij 30. decembra 1944 napisala, da si želijo poleg slovenske, tudi italijansko partizansko literaturo, ki jo bodo razdelili domačinom v Petovljah. Naročili so 43 izvodov Partizanskega dnevnika. Triglavka je napisala tudi, da je pijan Nemec prišel v vas in da so ga pustili, da je šel nazaj v Sovodnje nepoškodovan, sicer bi bili Nemci pridivjali in požgali vas.

Sonja v poročilu s Peči 9. januarja 1945 pa ve povedati, da so mladenke pripravile trinajst zavojev za božično darilo za partizane. Nemci da prihajajo večkrat v vas, po hišah sprašujejo po hrani, hočejo kupiti krompir, seno za živino, itd. Ljudje jim to dajo, samo da gredo hitro iz vasi.

Slavka iz Sovodenj pa je v poročilu, napisanem nekaj tednov pred osvoboditvijo, 8. aprila 1945, napisala, da so mladi v Sovodnjah napravili 170 delovnih ur na polju družin, katerih možje so bili v partizanih, ter da so nabavili nekaj tiskarskega materiala, in sicer 5 blokov, 5 kuvert, 120 papirjev za tipkanje in 9 temnih papirjev.

V Sovodnjah in Rubijah je bila ves čas nacistične okupacije, od septembra 1943 do konca aprila 1945, močna nemška edinica. Najprej, že nekaj dni po razsulu italijanske vojske, so prišli v vas Mongolci, ki so bili v sklopu Wermachta. Bili so to bivši vojaki Rdeče armade, ki so jih bili Nemci zajeli med prodiranjem v Sovjetski zvezi. Prisilili so jih, da so oblekli uniformo nemške vojske in jih potem poslali v razne kraje Evrope. Slovenski partizani so v naših krajih stopili v stik z njimi. Nekatere so prepričali, da so zapustili nemško vojsko in se pridružili partizanom. To je uspelo tudi sovodenjskim aktivistom in nekaj Mongolcev, ki so bili v Sovodnjah, so sprejeli v slovensko partizansko vojsko. Predali so se borcem 2. bataljona Kosovelove brigade. Ti Mongolci in še drugi Rusi, ki so bili v enakem položaju, so potem sestavili znani Ruski bataljon, ki je deloval v sklopu IX. korpusa.

Po Mongolcih so prišli v vas fašisti, ki so zasedli železniško progo in stražili most v Rubijah. Za njimi so prišli še letalci, tako nemški kot italijanski, ki so se naselili v številnih hišah v Sovodnjah. Skrbeli so za letala na sosednem mirenskem letališču. V Gabrjah in na Vrhu pa so krožili kozaki.

V Sovodnje je leta 1944 prišla močna enota SS. Nemci so zasedli celo vrsto hiš, prebivalce izgnali iz njih. Poveljstvo je bilo pri Rojčevih. V farovžu so imeli bolnišnico. Vojašnico so imeli v šolskem poslopju. Kot že rečeno so esesovci zasedli več hiš, njihove prebivalce pa prisilili, da so se izselili v hiše sorodnikov in znancev. K sreči so vse hiše v Sovodnjah, razen ene, ostale nepoškodovane. Nemci so zažgali samo eno hišo, nasproti cerkve, takrat ko so tam dobili dva partizana, enega iz Renč, drugega pa iz Splita. Obesili so ju pred hišo. Na ta dogodek spominja danes plošča na tej hiši. Nemci in fašisti so bili tudi v vseh hišah v Rubijah. Stražili so železnico in most.

Brskajoč po fotografskih zbirkah goriških slovenskih družin

Pred 60 leti goriške kopalke niso nosile »kinijev«

Osvežitev v sicer topli morski vodi ali v hladnejši rečni vodi ni le stvar današnjega časa. S takšno zabavo so se ukvarjali tudi naši predniki. Že pred prvo svetovno vojno so, takrat sicer le najbolj petični ljudje, spoznali kako je koristno letovati kak teden ob morju. Takrat so nastala prva obmorska letovišča, ki slovijo še danes: Nica, Biarritz, Capri, Viareggio, v naši neposredni bližini pa Gradež, Sesljan, Portorož, Opatija, Mali Lošinj, itd.

V Gradežu je bil baron Bianchi, lastnik gradu v Rubijah, eden prvih pionirjev turizma v tem kraju. Še danes je pet vil Bianchi, ki so bile zgrajene v za takratne času tipičnem slogu, sinonim gradeškega turizma. V Gradež so pred prvo vojno prihajali na nekajtedenski oddih ne le Nemci in Madžari, marveč tudi bogati Čehi, Slovenci, Poljaki, Slovaki. Zaradi tega je goriški knjigarnar in tiskar Andrej Gabršček pred prvo vojno imel v Gradežu kiosk, v katerem je prodajal tudi knjige in časopise v jezikih raznih slovanskih narodov, ki so takrat živeli v monarhiji. Iz tistih časov so tudi nekatere razglednice Gradeža s slovenskimi napisi. Živnostenska banka iz Prage, najmočnejša slovanska banka v Avstriji, ki je v Trstu imela podružnico, je v Gradežu odprla ekspozituro. Ta ni poslovala le s poletnimi turisti, marveč tudi z domačini. Še danes najdeš kakega starega Gradežana, ki ti bo povedal, da so njegovi starši kupili ali zgradili hišo z denarjem »de la banca de Praga«.

Gradež je bil v tistih časih še otok. Do Belvedera so turisti prišli z vlakom iz Červinjana. Potem pa so morali na čolne, da so jih prepeljali v Gradež. Nasip, po katerem je speljana cesta so zgradili šele konec dvajsetih let. Cesto iz Tržiča do Gradeža pa so zgradili šele po drugi vojni, v petdesetih letih.

Za Gradež so veliko zanimanja že od vsega začetka kazali tudi Slovenci iz Gorice. Nekatere družine so tam letovale že pred prvo vojno. Po njej so nekateri za nekaj časa poskusili tudi upravljati kak hotel ali restavracijo. Število Goričanov, ki so hodili v Gradež na letovanje, je raslo iz leta v leto. Še zlasti so ti cenili fino peščeno plažo, ki je primerna za otroke. Goriški Slovenci tudi danes v velikem številu gredo na letovanje v Gradež. Mnogi so si tu kupili mala stanovanja, ki jih, tako kot drugi, uporabljajo predvsem poleti. Mladina, seveda tudi slovenska, pa se zelo rada zabava v diskotekah.

Na kopalce slovenske narodnosti smo pomislili, ko smo pogledali dve sliki, ki jih danes objavljamo. Na obeh so Slovenci iz Gorice. Prva je bila narejena, kot piše na hrbtni strani, v avgustu 1920. leta. Druga slika pa je iz leta 1925. Za prvo nismo gotovi, da je bila narejena v Gradežu. Morda gre za posnetek kopalcev kje na obrežju Soče. Nekaterih na sliki danes ni več, za enega kopalca pa vemo, da je iz Gorice, sedaj pa že dolgo let živi v Tolminu. Za drugo sliko pa gotovo vemo, da je bila narejena v Gradežu, saj smo videli še precej drugih slik iste skupine in tisti, ki so na tej sliki, so nam povedali kdaj je bila narejena.

Nas in vse bralce Primorskega dnevnika seveda zanima videti kako so bili oblečeni kopalci v dvajsetih letih. Medtem ko ni velikih razlik med takratnimi in današnjimi kopalkami moških (seveda pri marsikateremu imamo izjemo, saj se zdi, da je marsikaterega moškega sram, da bi kazal golo oprsje), lahko ugotovimo, da se je ženska moda v teh šestdesetih letih in več zelo spremenila. Na sliki iz avgusta 1920 so ženske oblečene v dokaj sramežljive kopalne obleke. Nekoliko bolj sproščene pa so kopalke iz leta 1925. Kakšna razlika z današnjimi dekleti, ki nosijo bikini, monokini ali pa so brez vsakega »kinija«.

MARKO WALTRITSCH

Otvoril jo je Franc Ferdinand

6. septembra v Novi Gorici slovesnost ob 80-letnici proge

V našem listu smo že poročali, da poteka letos 80 let odkar so 19. julija 1906 otvorili bohinjsko-goriško železniško progo. Proslava te osemdesetletnice bo na kolodvoru v Novi Gorici 6. septembra.

Slovesnost se bo začela okoli 12. ure pred železniško postajo v Novi Gorici. Zgradbo so v pričakovanju jubileja že uredili in olepšali. Na peron bo pripeljal star muzejski vlak, ki ga bodo sestavljali lokomotiva iz leta 1917 in 6 vagonov, ki izhajajo iz let od 1893 do 1917. S tem vlakom bodo prispeli v Novo Gorico predstavniki slovenskega in avstrijskega gospodarstva, to je iz območij, ki sta zlasti zainteresirani za promet po omenjenem soškem koridoru.

Med slovesnostjo bo na peron pripeljal tovorni vlak, natovorjen s premogom za Avstrijo. Ta vlak naj bi simboliziral novo in sodobno vlogo proge in njen pomen 80 let po zgraditvi. Pri slovesni otvoritvi proge 19. julija 1906. leta je bil navzoč avstrijski prestolonaslednik Franc Ferdinand, ob proslavljanju jubileja 6. septembra letos pa bo najpomembnejša udeležba predstavnikov slovenskega in avstrijskega gospodarstva.

Po železnici v tem koridoru bodo letos prepeljali iz koprske luke v Avstrijo še okoli 132 tisoč ton fosfatov, 90 tisoč ton premoga in 60 tisoč ton železove rude.

MARJAN DROBEŽ

Nova cesta med Ronkami in Špetrom

Gradnja novega odseka pokrajinske ceste med Špetrom ob Soči in Ronkami, skozi naselje Soleschiano, se bo predvidoma pričela že v kratkem. Na sestanku, ki je bil te dni na županstvu v Špetru, so uspešno premostili še zadnje zapreke. Del novega cestnega odseka, s katerim bodo končno odpravili vrsto nevarnih ovinkov v bližini izkopov grušča med Špetrom in Soleschianom, bo namreč šel čez zemljišče podjetja Sistem Concret. Podjetje je v stečaju, kar je sprva povzročilo nekaj težav, ki so jih premostili šele na zadnjem srečanju.

Poseg bo stal približno 230 milijonov lir, s katerimi bodo zgradili okrog 650 metrov nove ceste. To bo le prvi poseg, saj načrtuje pokrajinska uprava še druga dela za razširitev in izboljšanje ceste tudi skozi vas Soleschiano in na končnem odseku proti Ronkam.

Člani SPD Gorica v Zahodnih Alpah

Krožna pot ob južnih pobočjih Mont Blanca in okoliških vrhov

Dvestoletnica prvega vzpona na Mont Blanc je bila vzpodbuda za večdnevni izlet SPD Gorica v Zahodne Alpe. Skupina desetih planincev se je odločila za krožno pot okrog najvišjega vrha v Evropi. Pravzaprav za polovico (južno) krožne poti, kajti celotna tura je v enem zalogaju, predvsem časovno, preveč zahtevna.

Planinci so na pot odšli 31. julija, vrnili pa so se 5. avgusta, utrujeni in zagoreli, vendar zadovoljni, da so imeli zares srečo z vremenom in da so v celoti prehodili začrtano pot. Iz doline Veny, kjer so se za tri dni poslovili od avtomobilov, so se usmerili proti jezeru Combal pod ledenikom Miage in proti zavetišču E. Soldini. Naslednjega dne so prestopili italijansko—francosko mejo na Col de la Seigne (2514 m) se spustili v dolino , kakih 700 metrov niže ter se nato preko sedla Col des Fours (2710 m) spustili do zavetišča Bonhomme. Tretji del poti TMB (Tour de Mont Blanc) je obsegal spust od zavetišča Bonhomme v dolino Montjoie, mimo čudovitega jezerca Jovet. Četrti in obenem zadnji del poti iz

vasi Les Contamines (zelo udobna in poceni planinska postojanka) preko prelaza Col de Voza do kraja les Houches, kakih osem kilometrov pred Chamonixom. Povratek v Entreves, oziroma Courmayeur z žičnico, pravzaprav sistemom žičnic, ki se povzpnejo nad streho Evrope. **Na sliki: večji del skupine planincev, ob velikem jezeru Jovet.**

Modelarstvo: dolgoletni konjiček Vilija Prinčiča

Edvardu Rusjanu na čast narejen model EDE 5

Življenje je postalo res neizprosno. Živimo v dobi računalništva in robotike, kjer je le malo ostalo prepuščenega naključju. Vsakdanji stres nas večkrat lahko privede do težkih situacij, ki jih z muko prenašamo. Zato je postal prosti čas življenjske važnosti. Kaj pa naj delamo v tem prostem času? Veliko ljudi izkoristi ta čas, da potuje. Drugi se športno udejstvujejo, tretji pa imajo kakega konjička. Stopili smo do Vilija Prinčiča, športnega in kulturnega delavca, ki ga naši bralci gotovo prav dobro poznajo. Verjetno pa malokdo ve, da se Vili že več let ob prostem času bavi z ladijskim in letalskim modelarstvom.

— *Radi bi zvedeli kako in kdaj je vzklila tale tvoja velika ljubezen do modelarstva?*

»Kdor je že bil pri vojakih prav dobro ve, kako počasi minevajo ure in dnevi. Ko sem leta sedemdeset oblekel vojaško suknjo so me dodelili v pisarno, kjer sem imel veliko prostega časa na razpolago. Odločil sem, da si bom nabavil montažno škatlo letala. In res, v naslednjih dneh sem pričel z montažo nemškega letala Messerschmitt. V tistih letih me je zelo privlačevalo tudi vse letalstvo kot tako in ker me je modelarstvo začelo močno zanimati, sem se odločil, da bom pričel zbirati vsa letala iz druge svetovne vojne.

Z leti se je moj konjiček spremenil, bi lahko rekel, v pravo mrzlico. Kupoval sem letala vseh vrst: naj omenim kot primer angleški Spitfire ali japonski Zero. Izkoristil sem vsako prosto uro, večkrat sem tudi delal pozno v noč. Najbolj plodni pa so bili gotovo

zimski časi, ko se človeku ne da preveč iz hiše. Trenutno imam že 150 letalskih modelov od katerih je okoli devetdeset odstotkov iz druge svetovne vojne, ostali pa so ali sodobni modeli ali pa modeli letal iz prve svetovne vojne.«

— *Radi bi tudi izvedeli kaj podrobnega glede orodja in materialov, ki pridejo v poštev pri takem delu?*

»*Pri modelarstvu so najvažnejša orodja izredno ostri nožiči, razne kleščice za prijemanje drobnih predmetov, vsakovrstne žagice, majhni izvijači, pa razna plastična lepila in sadra za štukaterska dela. Kar pa se tiče materialov, so skoraj vsi delci iz plastike. V vsaki montažni škatli dobiš poleg vseh plastičnih delcev tudi montažne načrte, ki pa jim ni prav težko slediti. Morda so najtežja pri vsakem modeliranju prav zaključna podrobnejša dela, ko je treba letalo pobarvati s posebnimi barvili. Tu pride na dan tudi umetniška žilica konstruktorja, ki z mešanjem barv skuša doseči takratne originalne barve. Delo pa je še težje, če upoštevamo, da so modelčki zgrajeni v razmerju 1 proti 72.*«

— *Do sedaj si nam pripovedoval samo o letalih, med tvojimi modeli pa smo opazili tudi vrsto ladij.*

»Res je, poleg letal sem se lotil tudi ladijskega modelarstva. Najbolj so me privlačevale ladje iz druge svetovne vojne kot na primer nemška Bismarck ali japonska Yamato ali angleška Hood. V moji "privatni luki" je trenutno zasidranih okoli štirideset raznovrstnih plovil, med vsemi pa gotovo izstopa japonska ladja Yamato.«

— *Ko si mi razkazoval svoje brodovje, sem opazil zelo veliko ladjo, ki je gotovo trikrat večja v sorazmerju z ostalimi?*

»Res je, ta je prav japonska Yamato, ki sem jo izdelal popolnoma v domači režiji. Medtem ko sem vse ostale ladje kupil v montažnih škatlah, sem se v tem primeru odločil, da si bom zgradil ladjo kar sam. Najprej sem moral narisati načrt - pri tem sem se posluževal predvsem mornarske enciklopedije — najhujše delo pa je bila izbira ustreznih materialov. Z izjemo posebnih barvil in lepil je ves material priložnosten. Trup je na primer iz jesenovih letvic, paluba iz vezane plošče, nadgradnja pa je v celoti iz lepenke in lesa. Izjema so topovski stolpiči, za katere sem najprej napravil kalup iz mavca, nato pa sem vlival v njega poliester. Za gradnjo topov sem uporabil cevke raznih premerov - staro avtomobilsko anteno, igle za napihovanje žog, injekcijske igle in podobno.

Vse te razne zamisli se ti porajajo kar med delom. Ideja ti da idejo, tako da uporabiš vsako smet, ki ti pride pod roko. Seveda moraš biti ob vsakem koraku tudi iznajdljiv, če ne ti delo ne bo šlo preveč od rok.«

— *Koliko časa pa si potreboval, da si dokončal ladjo?*

»Mislim, da dobro leto, število delovnih ur pa gre gotovo v stotine. Končal sem jo lani, pred kratkim pa sem jo opremil tudi z daljinskim upravljanjem. Krstil sem jo kar v Pevmici, ta dan pa je bil zame pravi praznik.«

— *Je ta ladja tvoja zadnja stvaritev, ali si nato sestavil še kaj drugega?*

»V začetku letošnjega leta sem se odločil, da bom zgradil model letala s katerim je letel naš rojak Goričan Edvard Rusjan. Izbira ni padla naključno, saj je letos 100-letnica Rusjanovega rojstva. Načrte letala EDA 5 sem povečini črpal iz knjige "Slovenci in letalstvo", letalo pa je izdelano v celoti iz daljših zobotrebcev in papirja.«

— *Kakšne načrte pa imaš v bodoče, morda zopet novo letalo?*

»Ne, če bom imel še kaj prostega časa bom skušal modelirati rusko križarko Auroro, ki je bila svojčas povod oktobrski revoluciji. Njen original se trenutno nahaja v Leningradu. Načrte sem že skoraj dokončal, sedaj zbiram prepotrebne materiale.«

— *Med kopico tvojih letal in ladij sem opazil tudi nekaj modelov starih avtomobilov.*

»Res je, toda te je sestavil moj starejši sin Iztok, ki se kljub mladim letom že več časa navdušuje nad modelarstvom.«

— *No, sedaj vemo, da si že dobil svojega pravega naslednika, zato želimo tebi in tvojemu sinu čimveč modelarskih uspehov.*

MARKO ČUBEJ

V Zürichu za las zgrešil rekord na 3000 m

Aouita nesrečni protagonist

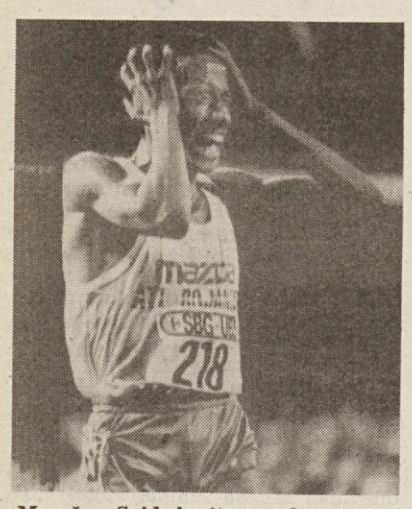

Maročan Said Aouita se obupano prijemlje za glavo na predsinočnjem atletskem mitingu v Zürichu, kjer je za samih 44 stotink sekunde zgrešil svetovni rekord v teku na 3 tisoč m

ZÜRICH — Tudi letos ni miting v Zürichu razočaral ljubiteljev atletike. Dosežkov, spektakla, navdušenja gledalcev ni manjkalo. Slednjih je bilo kar 25 tisoč, vsi so vsem tekmovalcem v enaki meri ploskali. Absolutni, a nesrečni protagonist večera, je bil Maročan Said Aouita, kralj srednjeprogaških tekov, ki je za 44 stotink sekunde zgrešil nov svetovni rekord na 3.000 m, last Kenijca Rona, ki je leta 1978 pretekel to razdaljo v 7'32''10. Za Aouito je bil usoden srednji del proge, ko je bil ritem teka prepočasen, tako da je bil fantastičen šprint v zadnjih 400 metrih zaman.

Med protagonisti je bil tudi Italijan Alberto Cova, ki je z zmago na 5.000 m potrdil, da je še vedno atlet absolutne svetovne vrednosti. V zadnjih sto metrih je s svojim izrednim šprintom pustil za sabo vztrajnega Švicarja Delezeja, potem ko je že na polovici teka vsilil ostalim tekmecem zahtevnejši ritem. Na tretje mesto se je uvrstil Stefano Mei, ki je tudi dosegel svoj osebni rekord, medtem ko je Antibo razočaral, Panetta pa je celo odstopil.

V ženski konkurenci se je predvsem izkazala 29-letna Ashfordova, ki je zmagala bodisi na 100 m bodisi na 200 m in osmešila olimpijsko prvakinjo iz Los Angelesa Briscoe-Hooks. V moškem šprintu pa je Kanadčan Ben Johnson z odličnim časom 10''03 dal pravo lekcijo superasu Carlu Lewisu (10''25), ki ga je prehitel še Nigerijec Imoh (10''22). Na olimpijski ravni je bil tudi troskok. Kar pet tekmovalcev je preskočilo mejo 17 metrov, zmagal pa je Američan Conley (17,55 m). Številčno skromno zastopstvo Sovjetske zveze je osvetlil skakalec s palico Gataulin (5,85 m) v potrditev absolutne premoči Sovjetov v tej panogi. Gataulin, član sovjetske B ekipe, je zaman poskusil srečo na »svetovni višini« 6,02 m. Bubka je za sedaj nedosegljiv...

Tokrat brez krvave bikoborbe

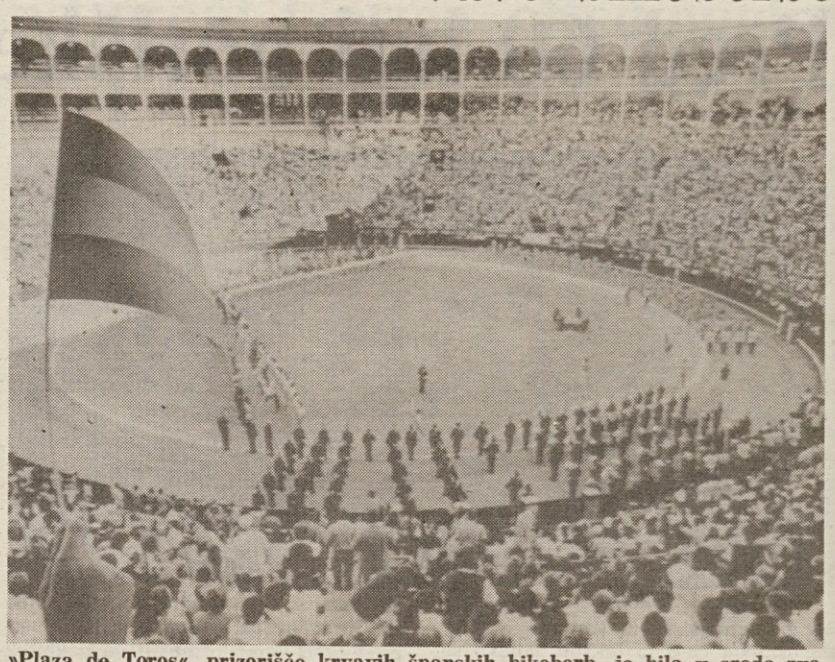

»Plaza de Toros«, prizorišče krvavih španskih bikoborb, je bila v sredo zvečer središče mnogo bolj miroljubne slovesne otvoritve 5. plavalnega svetovnega prvenstva, ki bo trajalo do sobote, 23. avgusta

Jugoslovanski nogometni pokal

Senzacija Maribora Tudi drugod presenečenja

Mariborski nogometni drugoligaš je v šestnajstini finala jugoslovanskega pokala poskrbel za pravo senzacijo. S 3:0 je iz tekmovanja izločil skopskega prvoligaša Vardarja. Mariborčani so igrali zelo prepričljivo, vse tri zadetke pa je dosegel Žurman.

Vardar ni edina žrtev uvodnih pokalnih naslovov. Od prvoligašev so namreč izločeni še zagrebški in vinkovški Dinamo, Čelik, Priština, Sarajevo in Partizan.

IZIDI ŠESTNAJSTIN FINALA

Maribor - Vardar 3:0; Crvena zastava - Sarajevo 5:3, Željezničar - Radnički 7:5; Belišče - Sutjeska 1:2, Kikinda - Velež 0:1; Vojvodina - Čelik 3:0; Neretva - Budučnost 0:1; Berek - Sloboda 2:3; Tekstilec - Hajduk 0:7; Spartak - Dinamo (V) 4:2; Karlovac - Priština 1:0; Osijek - Pobeda 7:0; Rijeka - Vlazmini 2:0; Budučnost - Dinamo (Z) 3:2; Crvena zvezda - Beograd 11:10 (po 11-metrovkah).

Še pet dirk, a še vse neodločeno v formuli ena

Do konca sezone v formuli ena manjka samo še pet dirk, vendar ni še nič odločenega glede novega svetovnega prvaka. Po zadnjih dveh zaporednih zmagah, je Piquet sicer dokazal, da sodi v ožji krog favoritov in da je rešil notranje spore v Williamsu, ki so mu preprečili dobre nastope v prvi polovici sezone. Njegov najnevarnejši tekmec je prav njegov klubski tovariš Nigel Mansell, vendar ga pri angleški hiši vedno manj cenijo, tako da sta si pilota vedno bolj v laseh. Prav zato bi Brazilec Ayrton Senna utegnil presenetiti v teh zadnjih dirkah, saj je njegovo vozilo pokazalo znaten napredek in se zna uspešno braniti tudi na hitrih progah, ki ne ustrezajo njegovim značilnostim. Velja pa še povedati, da med naslednjih pet preizkušenj sodita tudi dirki za VN Avstralije in VN Portugalske, ki se skladata s Sennovimi značilnostmi. Četrti favorit za svetovni naslov je nosilec lovorike Francoz Alain Prost, ki pa ga strokovnjaki vedno manj upoštevajo, saj njegov bolid mclaren ni več tako zanesljiv.

Naslednja dirka bo že v nedeljo in sicer v avstrijskem Zeltwegu. Od vselej je ta preizkušnja zelo priljubljena med italijanskimi ljubitelji avtomobilizma, tako da tudi letos organizatorji računajo na velik obisk gledalcev iz Italije. Dirka se bo začela ob 14.30 in piloti bodo morali progo prevoziti 53-krat za skupnih 314,951 km. Proga s svojimi širokimi in hitrimi ovinki slovi tudi po zelo dobri vidljivosti. Z vsakega zornega kota se namreč lahko vidi precejšen del proge, kar je tudi razlog za njeno popularnost.

Brazilski pilot Nelson Piquet med poskusnimi vožnjami pred VN Madžarske

Ob koncu sezone pa prihajajo vedno zanimivejše novice glede premikanj pilotov, inženirjev, govori se o novih motorjih za prihodnje leto. Tako je na primer Lotus napovedal, da bo v prihodnji sezoni opremljen z japonskim motorjem hondo, ki trenutno velja za najboljšega v formuli 1. Najzanimivejša vest za italijanske barve pa je brez dvoma prihod glavnega projektanta pri McLarnu, Johna Barnarda. Pri Ferrariju upajo, da bodo tako rešili vse probleme, ki jih letos pestijo in da bodo lahko jurišali celo na svetovni naslov. Izbira je seveda dobra, saj je Barnard človek, ki je znal pripeljati McLaren od povprečne do najvišje kakovosti, kar bi zdaj za italijansko hišo bilo nujno. Če pa pričakovanih napredkov ne bo, obstaja možnost, da bo italijanska hiša v letu 1988 celo odstopila od aktivnega tekmovanja, kakor je sam inženir Ferrari dal razumeti.

Na bližnjem evropskem atletskem prvenstvu v Stuttgartu

Potrditev ali sprememba razmerij?

V Stuttgartu bo od 26. do 31. avgusta evropsko atletsko prvenstvo, po olimpijskih igrah in svetovnem prvenstvu nedvomno najkakovostnejša prireditev na svetu. Letošnje EP bo imelo tudi nalogo, da potrdi ali ponovno spremeni vrednostne lestvice evropske atletike, ki so doživele po lanskem evropskem pokalu lažje spremembe v škodo predvsem NDR.

Še važnejša pa naj bi bila naloga preverjanja dejanske vrednosti raznih atletov, v prvi vrsti metalcev in metalk, ki se na takih prireditvah, kjer z veliko strogostjo izvajajo kontrolo proti dopingu, navadno ne izkažejo v taki meri kot na majhnih, večkrat nalašč organiziranih tekmovanjih. Glede kontrole proti dopingu obljubljajo Nemci izvedbo kar 191 kontrol, kar je skoraj trikrat več kot na prejšnjih takih prireditvah.

Tekmovanja bodo na Neckarstadionu, ki spada med najboljše objekte v ZRN. Še v teku letošnje sezone je doživel vrsto preverjanj preko mladinskih tekmovanj.

Organizatorji so že dosegli prvi rekord glede udeležbe. Načelno so se prijavila predstavništva 32 evropskih atletskih zvez od skupnih 34. Po več letih je udeležbo napovedala tudi Albanija, manjkata pa le Gibraltar in kneževina Monaco. Ob polnoštevilni udeležbi domače ZRN (127 atletov in atletinj) so zanimive tudi okvirne prijave iz SZ (112), Bolgarije (104), Velike Britanije (101), NDR (96) in Italije (82).

Računa se, da bo na startu kakih 1300 do 1400 atletov in atletinj. Čista tehnična kakovost takega tekmovanja, ki bo obsegalo za vse panoge tudi številna izločilna predtekmovanja, je morda vprašljiva. Verjetno rekordi ne bodo padali kot zrele hruške, v celoti pa bi moralo letošnje EP zadostiti tudi najbolj zahtevnemu ljubitelju atletike.

Ob predvideni manjši uspešnosti metalcev in ob zanesljivem taktiziranju tekačev od proge na 800 m naprej, lahko vsekakor največ pričakujemo od skakalcev. V velikem razmahu je na primer troskok, pri skoku s palico pa je sam Bubka jamstvo za poslastico. V daljini je bil letos dosežen nov evropski rekord, ki se približuje dosežkom Američana Lewisa in višina je panoga, ki nudi ob pomanjkanju res velike osebnosti izredno visoko poprečje. V šprinterskih panogah je tek na 400 m tisti, ki obeta največ.

V konkurenci deklet bo zanimivo slediti nastopom predstavnic iz NDR, ki so v nekaterih panogah vsaj za sedaj brez pravih zamenjav starejši gardi. Utegne se seveda zgoditi, da bodo prav na dan tekmovanj endeerovci predstavili v vsaki panogi atletinjo, ki bo lahko startala na eno od kolajn. Skoka v daljino in višino bi lahko bila tehnično najboljši panogi. *(kb)*

konjske dirke - konjske dirke

Prva dirka bo v Ceseni, obeta pa se izenačen boj. Skupini 1 načeluje »šprinter« Delivery, skupini X pa konstantni Dolgelley. Med protagonisti bo tudi Cianab (sk. 2).

V Montecatiniju je favoritov več. Naš favorit je odlični Saul (sk. X), a na startu dobro plasiran Blu (sk. 1) ni brez možnosti. Od skupine 2 je najbolj v formi Bornaccia.

V Tarantu starta Bagaro Ben (sk. 1) v ugodnem položaju. Nevaren bo zanj predvsem Brividogal (sk. X), v formi pa je tudi Delft Om (sk. 2).

V Montegiorgiu je glavni favorit Wanadys (sk. X). Paziti je treba tudi na Bardonecchio (sk. 1), od skupine 2 omenimo konja Amsil d'Oasi.

V Trstu se obeta zanimiva dirka. Skupini 2 načeluje regularni Ali Bey. Glede na ugoden start (št. 2) bo protagonist tudi Basanjo (sk. 1). Penaliziranega, a hitrega Dimando (sk. X) ne gre zanemariti.

V Follonici lahko dokaj zanesljivo stavimo na skupino 2 s konjem Cometa Cla. V formi je tudi Cobalto (sk. 1), omeniti je treba Gargnana (sk. X).

DIRKA TRIS

Na startu v Follonici bo 18 konj, vrste so tri, dirka bo izenačena. Naš favorit je Esquirol (št. 17), za njim pa velja zaupati regularnemu Ciakmulu (št. 18), ki ga vodi Vittorio Guzzinati. Kot tretjega omenimo konja Rubino Speed (št. 16). Za sistemiste: Cometa Cla (4), Bethel di Noe (7), Benjamin Ram (15).

totip

1. — prvi	1	
drugi	X	2
2. — prvi	X	
drugi	1	2
3. — prvi	1	
drugi	X	2
4. — prvi	X	
drugi	1	2
5. — prvi	2	1
drugi	X	2
6. — prvi	2	
drugi	X	1

kratke vesti - kratke vesti - kratke vesti

SMUČANJE: MOŠKI SMUK ZA SP

Ponovno danes

BUENOS AIRES — Potem ko so uvodno tekmo letošnjega svetovnega smučarskega pokala (moški smuk) že trikrat zaporedoma odložili (v soboto, nedeljo in ponedeljek), so se odločili, da se ji dokončno odpovedo. Svetovni pokal se bo tako nadaljeval (seveda če bo muhasto vreme to dopuščalo), danes, ko je prav tako na sporedu moški smuk.

Genoi »Columbus Cup«

GENOVA — V finalu za prvo mesto na mednarodnem nogometnem turnirju »Columbus Cup« je Genoa s 5:4 (po streljanju 11-metrovk) premagala Milan. Rezultat po regularnem delu tekme je bil 1:1.

Fantoni boljši od Kvarnera

GRADEŽ — V svoji prvi prijateljski tekmi je videmski košarkarski prvoligaš Fantoni s 101:93 (57:46) premagal reški Kvarner. Kljub temu, da sta manjkala Wright in Silvestrin, so Videmčani prikazali dopadljivo in živahno igro. Največ košev sta pri Fantoniju dosegla Solfrini (29) in Scheffler (23), pri gostih pa Naglić (22) in Grgurev (27).

Spomenik za Rocca

FORNI DI SOPRA — Danes bodo v tem kraju odkrili spomenik v spomin na Nerea Rocca, znanega tržaškega trenerja. Kip je furlanski mojster Celiberti izdelal iz nabrežinskega marmorja. Po slovesnosti bo ob 18.15 osma izvedba »Memoriala Rocco«, prijateljske tekme med bivšimi nogometaši, kakršni so Corso, Bedin (Inter), Montico, Marchetti (Juventus), Poli (Cagliari), Pison (Padova), Trevisan Bandini, Frigeri, Sadar, Varglien, Szoke in D'Alessi (Triestina) in trenerji Ferrari, Buffoni, Giacomini, Burlando in drugi.

»POLETJE 86«

sezonske linije z letališča:

LJUBLJANA za:
DUBROVNIK
PULJ
SPLIT
TIVAT
ZADAR

PORTOROŽ za:
BEOGRAD
DUBROVNIK
MOSTAR
SARAJEVO
SKOPJE
SPLIT

Prodaja kart in informacije: TRST, Ufficio Centrale Viaggi — Trg Unità 6 in vse turistične agencije v Sloveniji

adria airways

Pogovor z vsestranskim novogoriškim športnikom Dragom Kosmačem

»Ostre specializacije nisem nikoli želel šport mi je vedno pomenil le rekreacijo«

V zadnjih letih opažamo, da je med ljudmi vedno več zanimanja in radovednosti za masovne dolgoprogaške teke. Tudi v naših krajih imamo pristen dokaz tega, saj na rekreacijskih in amaterskih pohodih opažamo vedno večjo udeležbo. Skratka ljubitelju teka ne preostaja drugega, kakor da si izbere najprimernejši pohod, saj jih prirejajo vsak teden. Pred kratkim smo se o tem gibanju in o drugih problemih športne aktualnosti v Jugoslaviji pogovorili z Novogoričanom Dragom Kosmačem, ki se aktivno in z dobrimi uspehi ukvarja z amaterskim tekom in je znan v goriških športnih krogih, zlasti košarkarskih.

Kako ste se s športom začeli aktivno ukvarjati?

»Kot otrok sem se najraje bavil z orodno telovadbo, panogo, v kateri me je treniral bivši jugoslovanski olimpijski reprezentant Furlan, nato sem začel s košarko, kateri sem se v svojem življenju najbolj posvetil. V Novi Gorici je namreč Janko Prinčič ustanovil košarkarski klub, v katerem je zbral najboljše telovadce, tako da sem tudi jaz prišel v poštev. Še danes pa sodelujem pri košarkarskem Klubu prijateljev košarke, s katerim igramo na republiških tekmovanjih in na raznih prijateljskih tekmah, med katerimi tudi na tradicionalnem 24-urnem maratonu proti goriškemu Domu. O tem društvu imam posebno lepe spomine, saj sem proti koncu Šestdesetih let treniral ekipo, ki je nastopila v prvenstvu minibasket. Glede svojega trenerskega delovanja naj še omenim, da sem po tej prvotni izkušnji treniral tudi novogoriško žensko selekcijo. Rekreativno pa se bavim tudi s smučanjem, plavanjem, judom, a v zadnjih letih me zelo privlačuje tudi alpinizem.«

Kako to, da ste v zadnjem času najbolj uspešno in vztrajno nastopali na dolgoprogaških tekih?

»V vsakem športu velja, da mora imeti atlet zelo dobro osnovno telesno pripravo; to pa se na najboljši način doseže s tekom, ki je torej pogoj za vse. Dobro fizično kondicijo sem potreboval zlasti potem ko sem se navdušil za plezanje. Spočetka nisem dolgo zdržal, tako da sem se po petih kilometrih že moral ustaviti; zdaj pa mi je 10 - 15 kilometrov le ogrevanje, po katerem se začne pravi trening. Na splošno sem se z atletiko relativno malo ukvarjal in na 100 metrov sem dosegel edini vidnejši rezultat. Ko sem bil namreč v JLA, sem to razdaljo brez vsakršnega treninga pretekel v 11"6, kar pomeni, da bi z intenzivnejšim treningom lahko dosegel dobre rezultate v tej panogi na republiški in celo državni ravni. Ostre specializacije pa nisem niti želel, saj mi je šport vedno pomenil le rekreacijo, da bi ohranil zdravo telo in naredil nekaj koristnega zase, ne pa ostrega usmerjanja v eno samo panogo, ki zahteva veliko treningov, naporov, požrtvovanja in prinaša tudi denar. Prav zaradi tega nastopam na rekreacijskih pohodih, kjer ne vidim smisla v tekmovanju in ki mi omogoča spoznavanje novih ljudi, novih razmer in novih krajev. Seveda pa ima tudi čas, ki ga dosežeš, svojo pomembnost, saj priča o tvojih sposobnostih.«

Bi torej lahko nekaj povedali o svojih nastopih na takih rekreacijskih tekih?

»V glavnem sodelujem na italijanskih amaterskih pohodih, za katere pri vas, v primerjavi s Slovenijo, vlada izredno zanimanje. Pri nas jih površno organizirajo in jih je približno 20 na leto, medtem ko jih v sami F-JK prirejajo ravno toliko vsak teden. Razdalje gredo od 10 tja do 30 km, tako da imam veliko izkušenj na takih razdaljah; za daljše proge se je treba spustiti v notranjost Italije. Tako sem se na primer letos prvič udeležil tradicionalne 100 kilometrov dolge proge Firence - Faenza, kjer sem tudi opazil izredno organizacijo, ki me je ugodno presenetila: gledalci so bili zelo vljudni, vsakogar so spodbujali in navduševal, pri okrepčevalnicah si lahko dobil karkoli, opazil sem tudi stalno prisotnost zdravnikov, ki so bili pripravljeni nuditi prvo pomoč vsakomur. Če upoštevam dejstvo, da sem na ta pohod odšel na slepo (nisem namreč poznal proge in sem prvič nastopil na taki razdalji), lahko trdim, da sem bil nad sabo zelo presenečen. Napor sem namreč zdržal brez večjih težav, tudi čas je bil zadovoljiv, zunanje okoliščine so bile idealne, tako da se tega pohoda nameravam udeležiti tudi naslednje leto.«

Kateri pa so vaši drugi načrti?

»V tem času se pripravljam za "Bohinjski triatlon", ki bo 31. 8.: to je kombinacija veslanja, kolesarjenja in teka. Ta preizkušnja je zelo huda, tako da bom lahko na najboljši način preveril svoje trenutne sposobnosti. Oktobra bom odpotoval v Grčijo, kjer se bom udeležil Filipidovega teka na klasični maratonski razdalji 42 km in 195 metrov. Kar se tiče dejavnosti v prihodnjem letu, imam v načrtu 4 ali 5 maratonov in dva teka na 100 km (poleg Firence - Faenza se bom verjetno udeležil Bielskega teka v Švici). Za "počitek" si bom zbral serijo krajših razdalj, ki naj bi vsaj presegle mejo 15 kilometrov. Veliko pozornosti bom posvetil tudi 24-urnemu teku v Gonarsu, na katerem nameravam preteči vsaj 200 km.«

Kaj bi lahko povedali glede svojih treningov? Katere specializirane metode imate, saj za zahtevni 100-kilometrski ali 24-urni pohod ne zadostuje navaden jogging?

»Seveda jogging ni dovolj nezadosten za tako dolge in naporne teke, v glavnem pa specializirane metode nimam. Na začetku sem si pomagal s strokovnimi teksti, vendar si treninge najraje prilagajam po lastnih trenutnih sposobnostih in zahtevah; tako si lahko zberem poljubno ravninsko ali hribovito progo, saj nam v bližini vzponov ne manjka. Vse odvisi torej od raznih komponent: trenutno razpoloženje, bližanje zahtevnih preizkušenj, vremenske razmere in podobno. Navadno pa tečem sam in na asfaltu.«

Strokovnjaki menijo, da tek na takem terenu pri 50 - 60 letih povzroča hude poškodbe gležnjev in meč. Se ne bojite, da bi vam prevelik napor preprečil tek v naslednjih letih?

»Dejstvo, da tek na asfaltu povzroča poškodbe, drži, vendar, kot sem že prej omenil, me ne zanima specializacija v teku. Šport je zame rekreacija in skušam zato biti čimveč polivalenten. Vsekakor nisem nikoli utrpel hujših poškodb, četudi se bavim s takimi športi, kot na primer smučanjem in plezanjem, ki veliko zahtevajo od spodnjih delov nog. Pri 34 letih pa najraje mislim na sedanjost, tako da me trenutno ne zanimajo morebitne posledice, ki se bodo pojavile čez 15 - 20 let. Tedaj se bom namreč lahko bavil z drugimi panogami, ki ne bodo zahtevale velike odpornosti. Mislim, da je obutev bistvena komponenta, ki obvaruje pred številnimi poškodbami. Prav zato si skušam nabaviti čim boljše čevlje, ker pa jih v Jugoslaviji ne dobimo, jih moram kupiti v Italiji, kjer pa so razumljivo dosti dražji.«

Rekli ste, da je v Sloveniji malo zanimanja za masovne pohode. Opažam pa, da vlada tudi v atletiki precejšnja zmeda in nezanimanje celo na državnem merilu. Kateri se vzroki za ta položaj?

»V Jugoslaviji so individualni športi nekoliko podcenjevani, saj nismo nikoli dosegli vidnejših uspehov, razen v osamljenih primerih. Skratka, nimamo tradicije, ki pa obstaja pri moštvenih tekmovanjih kot na primer rokometu, košarki, vaterpolu, nogometu, celo odbojka je svoja leta bila popularna. Glede atletike pa lahko trdim, da v Jugoslaviji ne manjka ne stadionov ne strokovnjakov, tako da pogoji za uspešno delo obstajajo.«

Kaj potemtakem manjka? Zanimanje med mladimi?

»Večkrat sem razmišljal o tem problemu in sem tudi jaz prišel do tega zaključka. Zanimanje med mladino je na zelo nizki ravni, vzrok za to pa je verjetno tudi pomanjkanje zgledov, ki bi vzpodbujali, kar se je na primer dogajalo na Švedskem, kjer se je po Borgu začela uveljavljati serija teniških igralcev svetovne kvalitete. Povprečni razultati Kopitarja, Zdravkovića, Šarčevića, Spasojevića, Lapajnejeve in Stekića (edini, ki je dosegel vidnejše rezulate), atletov, ki so se najbolj uveljavili v zadnjih letih, pa niso mogli ustvariti takih pogojev. Tudi črne afere, ki včasih pridejo na dan dajejo jugoslovanski atletiki mračno sliko, ki škoduje njenemu vzponu.

Vojko Bratina

obvestila

ŠZ DOM

priredi od 1. do 7. septembra v Kranjski gori priprave za košarkarje letnika 72 in mlajše. Interesenti naj se javijo do vključno 25. avgusta na sedežu društva v Ul. Malta 2, tel. 33029 od 9. do 11. ure.

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR

sporoča, da bo prvi trening ekip, ki se bodo udeležile priprav v Škofji Loki, v ponedeljek, 18. avgusta, po sledečem urniku: fantje ob 9.00; dekleta under 14 (letnik 1973) ob 10.00; dekleta under 16 (letnik 1971) ob 19.30. Vsi treningi bodo v Borovem športnem centru.

39.

iskanje trenutkov

piše: Igor Škamperle

Zvečer v šotoru ležim in berem. Zjasni se in jutri bo verjetno lep dan, sam pa se počutim bedno in za nobeno rabo. Jezi me, že kar prepričan sem, da nikamor ne bom zmogel, sploh se sprašujem, kaj počenjam tu, med gorami, kaj iščem, ko pa je moje mesto prav gotovo nekje drugje. Toda kje? Ali je sploh še čas, da karkoli začnem? Ali je že za vse skupaj prepozno. Arthur Rimbauld je bil pesnik, eden tistih norih pesnikov, ki si nikoli ne dajo miru. Iz njegove pesmi, pesmi z najvišjega stolpa pa berem: ...Brezdelna mladost le vdano goji, nje velika sladkost življenja pogubi. Jaz zdaj pa resnično več ne ločim, kaj mi je storiti, kaj hočem in kaj moram.

Jutro je jasno in umito, vendar hladno do vzida sonca. Z Borutom se nalivava s čaji in juhami, paziva na prebavo, da si je ne bi otežila s pretežko hrano. Sprehajam se okoli, pod stenami Južne Anapurne kot vsak dan poka, rušijo se seraki, ogromni ledeni skladi. Oktober je in čutim ga tudi tu, v Himalaji. Trave in drobni, niti deset centimetrov visoki grmički so zlato in rjavo rumeno pobarvani, v ozračju neka prazna jasnina blage svetlobe. Oktober, mesec samote in tihega hrepenenja, ne da bi vedel po kom ali čem. Morda pa je prav tedaj, v prepuščanju brezciljni zasanjananosti, mogoče najbolj ljubiti. Ljubiti ljubezen samo, saj kaj drugega ni mogoče.

Ob bližnjem jezercu sredi ravnice sedem v toplo, presušeno in ostro travo, iz doline se že vlečejo megle. Vrh, čarobni vrh, ki se nam oddaljuje bolj ko se mu bližamo, pa se blešči v svetlobi in severni vetrovi se preko grebena poigravajo z ogromnimi snežnimi zastavami. Gledam v visoko goro, rad bi bil zdaj tam gor, prav na vrhu, ledenemu vetru bi nastavil obraz in tulil v nebo, tulil do onemoglosti. Toda zakaj je tako težko, zakaj je potrebno narediti dolgo pot in prestajati napore, tvegati, da naposled iztisneš iz sebe nič drugega kot svoje izkustvo in v neskončno obzorje vržeš svoj krik, glas, ki se bo v trenutku izgubil med rjovečimi vetrovi. Noč dobro prespim in počutim se bolje, sredi sončnega dopoldneva se proti hribu odpravim z Borutom in Lucijanom. Na ledeniku je postavljenih že polno mostičev, malih skalnih stolpičev, kar nam olajša hojo, saj nam ni potrebno skrbeti za pravo smer. Vzpon po Rognionu mi ne povzroča večjih preglavic, Borut kar hiti naprej, le Lucijan stoka, preklinja nahrbtnik, v katerega si je naložil ogromno stvari.

Po travnati strmini se podijo megle, na vrhu je svež, novozapadli sneg, pred šotoroma na enki pa Andrej in Matevž kuhata. Sedaj sta tu postavljena že dva šotora, kar omogoča, da nas lahko tu prespi kar vseh pet. Zvečer Lucijan še kar jamra, da ga je do onemoglosti utrudilo, vendar pa mu moči za govorjenje nikakor ne zmanjka. Kajpak je za naše Kranjce sila zabavno poslušati zgovornega Tržačana. Lucijanu se pa resni in odločni značaji celinskega a la Matevž, ki spregovorijo eno besedo vsake pol ure, zdijo nerazumljivi in čudaški.

TESNOBA SPOZNANJA

Zjutraj odrinemo še predno se zdani, saj je veliko lažje in bolj prijetno hoditi po trdem snegu, kasneje ga namreč sonce močno omehča. Lucijan je utrujen in bo zato kar tu počakal, ostali pa tovorimo potrebno opremo proti dvojki, vrvi, hrano, osebno opremo, te šare je ogromno. Grizem v breg za Andrejem in Borutom, tudi Matevž jo dobro maha. Ko vzide sonce, je pokrajina čudovita, grebeni se iskrijo v slepečem diju, nebo spreminja barve. Preko nevarnega dela ledenika imamo fiksirane vrvi in pomagamo si s prižemami. Na bolj strmih odstavkih pa že čutim višino, po nekaj napornejših korakih sem že zadihan kot maratonec na koncu proge.

Po nekaj urah, že sredi močne sončne pripeke, smo na taboru dva, 5300 metrov visoko. Beni in Bogdan sta tu, pravkar sta prišla iz stene, ker sta plezala in napenjala vrvi. Kar daleč gor po stebru sta že priplezala, napetih je več sto metrov vrvi, vendar je mogoče plezati samo ponoči oziroma zgodaj zjutraj, dokler sonce ne posije močneje v steno. Potem se v velikanskih količinah ruši kamenje, občasno tudi večji ledeni odlomi. To je težava, ki je nismo pričakovali in še ne vemo, kaj bo mogoče storiti, da bo plezanje učinkovito in kolikor pač mogoče varno.

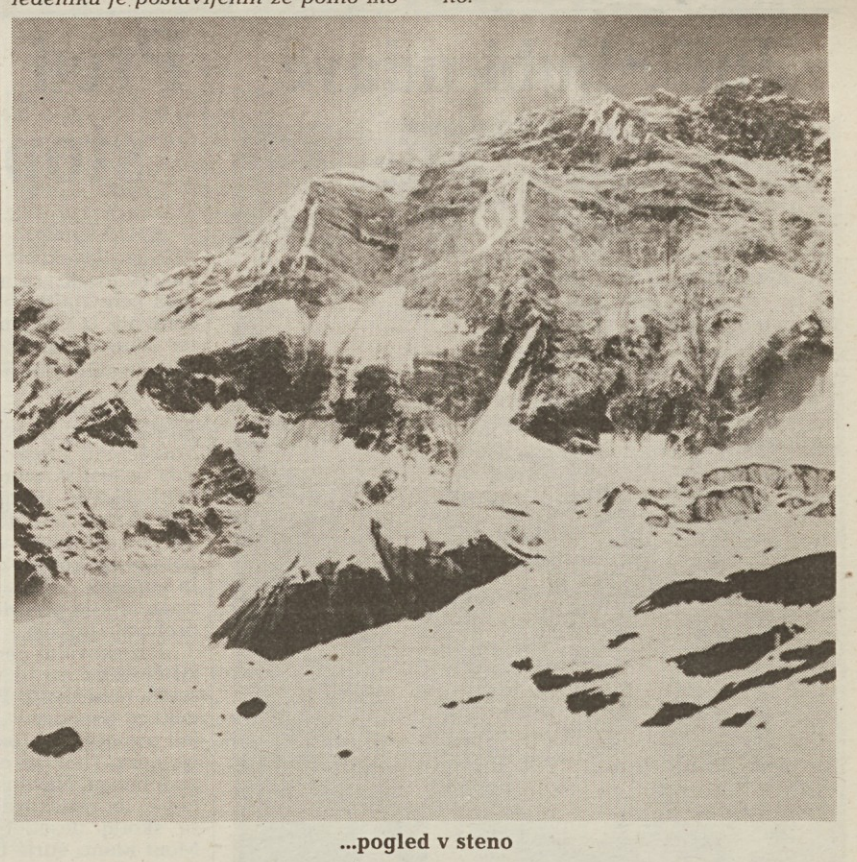

...pogled v steno

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

Reinhold Messner že na poti do Makaluja

Iz glavnega nepalskega mesta Katmanduja je včeraj odpotovala Messnerjeva alpinistična odprava, ki ima v načrtu osvojitev še zadnjih dveh osemtisočakov, ki manjkata v zbirki tega slovitega južnotirolskega alpinista: naskočila bo najprej Makalu (8481 m), proti baznemu taboru katerega, je danes odpotovala, in nato še Lotse (8501 m). Po načrtih naj bi bazni tabor pod Makalujem, na katerem so slovenskim alpinisti pred leti dosegli enega največjih uspehov v sicer zelo bogatem seznamu vrhunskih dosežkov, dosegla v desetih dneh; vzpon je predviden med 1. in 20. septembrom; neto bo odprava krenila pod Lotse, ki ga namerava osvojiti do konca oktobra. To so sicer Messnerjevi načrti (spremljata ga Hans Kammerlander in Friedl Mutschlechner), v kolikor pa bi jih uspešno izpeljal, bi za vedno ostal v zgodovini alpinizma kot prvi človek, ki je osvojil vseh štirinajst osemtisočakov na svetu. In še nekaj: glavne prizore iz življenja odprave in vzponov bo posredno prenašala tudi italijanska televizijska mreža Raiuno in TG 1.

Bližnje delovanje SPDT

SPDT vabi vse udeležence enotedenskega izleta v Dolomite, da se udeležijo skupnega sestanka, ki bo v torek, 19. t. m., na društvenem sedežu v Ul. sv. Frančiška 20/III. Na sestanku, ki bo ob 20.30, se bodo udeleženci dogovorili še o zadnjih podrobnostih pred odhodom, ki bo v soboto, 23. t. m. Udeleženci naj s seboj prinesejo članske izkaznice, sestanka pa se lahko udeležijo tudi vsi tisti, ki se še niso odločili, ker se bodo na njem seznanili s podrobnim programom enotedenskega bivanja v Colfoscu.

V soboto 6. in nedeljo 7. septembra pa bo SPDT priredilo dvodnevni izlet na Krn. Izlet bo z osebnimi avtomobili: predvideno je, da bodo udeleženci krenili iz Trsta v soboto v zgodnjih popoldanskih urah ter po približno treh urah vožnje dosegli dolino Lepene. Sledil bo vzpon do Koče pri Krnskih jezerih, kjer bodo tudi prenočili: naslednjega dne se bodo mimo Krnskega jezera povzpeli na vrh Krna ter nato po Peskih še na Bogatin; sledil bo spust do Koče pri Krnskih jezerih in nato v Lepeno. Pri tem gre dodati, da vrh Krna sodi tudi med obvezne točke Poti prijatejstva. Vse podrobnosti o izletu bo društvo še javilo.

SPDT vabi na Säuleck, Hafner in Hochalmspitze

SPDT že sedaj obvešča, da bo v okviru izletniške sezone priredilo tridnevni izlet v avstrijske Ture. Izlet bo z osebnimi avtomobili, vodil pa ga odbornik Lojze Abram; na sporedu bo 12., 13. in 14. septembra. Po okvirnem programu bodo izletniki odpotovali iz Trsta že v zgodnjih jutranjih urah, v petek 12. septembra; po približno 260 km vožnje bodo zapustili avtomobile in začeli naskakovati zastavljene cilje. V programu sta predvsem dva vrha, ki sodita v Pot prijateljstva in sicer Hafner (3076 m) in Säuleck (3065 m); v kolikor pa bi čas in vreme dopuščala je na programu še vzpon na kraljico Tur, to je na 3.360 m visoko Hochalmspitze. Medtem ko sta prva dva vrhova primerna za vse, vendar za dobro opremljene in trenirane planinice, je vzpon na Hochalmspitze le ze izkušene ljubitelje gora, ki znajo uporabljati dereze, cepin in vrv. Podroben program tridnevnega izleta bo SPDT javilo že v kratkem.

Izlet na Creto Forato povsem uspel

Minulo nedeljo so se tržaški planinci povzpeli na Creto Forato, to je na 2.462 m visoki vrh Karnijskih Alp nad Cimo Sappado. Takoj lahko ugotovimo, da je izlet lepo uspel, kljub temu da je udeležence tik pred povratkom v dolino do avtobusa zajela poletna ploha. Pod vodstvom odbornika Angela Kermeca, so se tržaški planinci najprej s sedežnico povzpeli do koče Sierra, od koder so po lepi in razgledni stezi nadaljevali pot do vznožja Crete Forate, ki sodi med vrhove Poti prijateljstva. Večja skupina je nadaljevala pot do vrha, manjša pa se je odcepila in se podala do bližnje slikovite planine Tuglia in od tam v Cimo Sappado. Vsi so se nato z lepimi občutki vrnili proti domu.

90 let Kredarice in Aljaževega doma v Vratih

V nedeljo so slovenski planinci slovesno proslavili 90-letnico planinskih domov na Kredarici in v Vratih; pred Triglavskim domom pod vrhom Triglava in Aljaževim domom v Vratih, ki ju je leto dni po stolpu na Triglavu dal postaviti Jakob Aljaž, sta bili namreč slovesnosti, na katerih sta spregovorila podpredsednik Planinske zveze Slovenije Tone Strojin in predsednik PD Dovje-Mojstrana Stanko Kofler. Tone Strojin je v svojem govoru med drugim osvetlil lik Jakoba Aljaža in pri tem pripomnil, da danes nimamo niti ene razglednice z Aljaževo podobo, niti ene publikacije, kdo je bil ta mož. Po Aljažu pravzaprav nimamo poimenovanega nobenega planinskega priznanja. Podpredsednik PZS je tudi rekel, da bi morali Aljažev stolp proglasiti za kulturni spomenik kot zgodovinsko pričevanje narodnega odpora tuji osvajalnosti, Triglav sam pa s steno in vršnimi nadstavki razglasiti za naravni spomenik.

Aleksander Sirk

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir; v SFRJ številka 70.- din, naročnina za zasebnike mesečno 350.- din, letno 3.500.-, za organizacije in podjetja mesečno 500.-, letno nedeljski 1.200.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglasi 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglasi 650 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

15. avgusta 1986

Kakšne bodo prehrambene navade leta 1990

Pojedli bomo več mesa in rib popili manj vina in več piva

RIM — *Leta 1990 bomo pojedli več sadja, mesa in rib, popili bomo manj vina in več piva, pa tudi kave. Do teh ugotovitev se je dokopal Zavod za raziskovanje trga in vrednotenje kmetijskih pridelkov (IRVAM). Kar pa zadeva sadje, ga bo v povprečju vsak državljan pojedel več kot 127 kg, 1970. leta 113 kg, 1982. pa 124 kg. Italijani bodo najraje jedli pomaranče in mandarine, ostale vrste sadja pa jim bodo enako pri srcu kot doslej. Leta 1990 bomo pojedli po 13 kg hrušk na leto, (enako kot leta 1982), 10 kg grozdja, (kot doslej), nekoliko več pa marelic, sliv in jabolk.*

Povečati bi se morala tudi potrošnja mesa. Od 72,4 kg leta 1982 se bo količina v letu 1990 zvišala na 76,9 kg. Pojedli bomo torej kakšnih 20 kg več mesa kot v začetku sedemdesetih let.

Napovedujejo večjo potrošnjo ovčjega, kozjega in svinjskega mesa, (govejega mesa samo za 0,5 odstotka). Italijani bodo pojedli več rib kot doslej: 1971. leta 9,4 kg, 1982. leta 11,8 kg, 1990. leta 14,1 kg. Količina sirov se bo s 15,4 kg leta 1982 zvišala na 16,8 kg, jajc pa od 11,6 na 12 kg v letu 1990.

Zanimive spremembe napovedujejo v pivskih navadah. Vino bo začelo prepuščati mesto pivu. Spremembe ne bodo velike, toda predvidevanja so jih zaznala. Po podatkih IRVAM bodo Italijani leta 1990 popili v povprečju po 88 litrov vina na leto, (leta 1982 "samo" 91 litrov). V primerjavi z letom 1977 pa celo 23 litrov manj. Količina popitega piva se bo od 20 litrov v letu 1982 zvišala na 24 litrov v letu 1990.

Postali bomo tudi večji kofetarji. V povprečju je razlika zanemarljiva. Leta 1990 bomo kupili v povprečju na osebo 4,5 kg kave na leto, 30 dekagramov več kot leta 1982.

Tudi mleko bo šlo Italijanom vedno bolj v slast. V začetku sedemdesetih let so ga popili 71,6 litra, 1982. leta 84,5 l, za leto 1990 pa napovedujejo 87,9 litrov letno na osebo.

Dalmatinka od glave do peta

Na pasjo razstavo v Saratoga springsu v ameriški zvezni državi New York je svojega dalmatinca pripeljala tudi Mary Lou Whitney, ki pa je menila, da se mora tudi sama obleči v ekstravagantno obleko, ki spominja na kožuh njenega psa (Telefoto AP)

Danes izredna napetost v severnoirskem Dundalku

LONDON — Danes bo izredno napeto v severnoirskem mestu Dundalku. Tu se bo namreč pričel proces proti protestantskemu poslancu Petru Robinsonu, ki je pretekli teden vodil demonstrativni pohod na mestece Clontibret v Republiki Irski. Dundalk pa je katoliško mesto in celo velja za eno izmed trdnjav oboroženega gibanja IRA. Ni mogoče zanikati, da je bila odločitev oblasti, da tu priredijo proces, že zaradi tega drzna. Napetost pa še dodatno povečuje dejstvo, da protestantje nameravajo danes v Dundalku množično manifestirati v podporo obtoženca.

Peter Robinson je eden izmed najvidnejših predstavnikov Demokratične unionistične stranke, se pravi političnе organizacije severnoirskih protestantov. V noči med 6. in 7. avgustom je vodil pohod na Clontibret z namenom, da bi dokazal, kako slabo je zastražena meja z Republiko Irsko, v kateri naj bi bojevniki IRA imeli varna zatočišča. Udeleženci pohoda so za seboj pustili veliko razdejanje: uničili so policijsko postajo, razbili nič koliko oken in izložb ter med drugim ranili dva policaja. Ob koncu pohoda je bil aretiran samo Robinson.

V katoliškem Dundalku, kjer se bo danes pričel proces, se skrbno pripravljajo na "sprejem" protestantskih demonstrantov. Zavarovali so okna in izložbe, marsikatero poslopje se je spremenilo v pravo utrdbo. Oblasti so v mesto poslale precejšnje število posebnih protigverilskih oddelkov, da bi preprečili krvava obračunavanja, toda vprašanje je, koliko jim bo to uspelo.

Iz Kitajske prihajajo ploščate breskve

PARIZ — *Francoski institut za agronomijo ugotavlja, da bi v kratkem lahko začeli gojiti tudi v Evropi posebno vrst breskev, ki so doma iz daljne Kitajske. Njihova lastnost je ta, da so ploščate in da obrodijo izredno bogato. Ne gre za sad laboratorijskih raziskav, temveč za mutacijo, do katere je prišlo pri nekaterih vrstah breskev na Kitajskem.*

Ploščata breskev je na Kitajskem znana že mnogo časa, v začetku prejšnjega stoletja pa so jo skušali gojiti tudi v južni Evropi in v Ameriki, kar se sicer ni posrečilo, ker ta vrst breske uspeva v subtropskem podnebju. Kljub vsemu pa ostaja še dandanes nekaj teh dreves v Španiji in v Maroku, ostanki nekdanjih ponesrečenih nasadov. Sedaj skušajo z laboratorijsko raziskavo prilagoditi ploščate breskve našemu podnebju in odpraviti nekatere genetske hibe, ki jih ima to drevo. Komaj potem bo ploščata breskev našla pot do naših miz.

Julie ljubi udave

Julie Swedien je članica krožka ljubiteljev kač. Njihov namen je spremeniti javno mnenje, ki kačam nikoli ni bilo naklonjeno. Julie sama ima kar 5 udavov, prav takih kot je oni, ki ga objema. (Telefoto AP)

Pred 200 leti sta prva človeka stopila na vrh Mont Blanca

CHAMONIX — Pred dvema stoletjema, leta 1786 je človek prvič stopil na Mont Blanc, 4810 metrov visok vrh najvišje evropske gore. Junaka tega podviga sta bila Francoza, domačina, mladi zdravnik iz Chamonixa Mictiel Gabriel Paccard ter izkušeni, gorskega sveta vajeni Jacques Balmat. Osemnajsto stoletje je bilo v Evropi, predvsem pa v Franciji stoletje razsvetljenstva, ljudje so se počasi osvobajali neracionalnega strahu pred duhovi, naravnimi neznankami, takšnimi in drugačnimi predsodki, kljub temu pa je gorski svet ostajal skrivnosten, o njem so govorile ljudske bajke in pripovedke. Visoki gorski vrhovi, kjer čez vse leto domujeta led in sneg in se včasih po cele dneve vlačijo megle, so še vedno bili pojmovani kot prebivališča najrazličnejših grozot in neznank, veliko prebivalstva v hribovskih dolinah je bilo prepričano, da med visokimi vrhovi prebivajo pošasti.

Raziskovalni nemir, ki je že od nekdaj razburjal človeka, pa je v tistem obdobju zadobil posebne razsežnosti. Posamezniki so se pričeli zanimati za gorski svet, si ga spoštljivo ogledovali in jeli postopoma prodirati vse višje in globje v osrčje gora. Tudi pri nas se je takrat dogajalo nekaj podobnega. Navdušeni botanik Baltazar Hacquet je več let raziskoval Julijske Alpe, medtem ko so se skoraj desetletje pred prvim vzponom na Mont Blanc, štirje Bohinjci ob pomoči Zoisovega krožka kot prvi povzpeli na Triglav. V tistih letih se je torej pričenjala zgodovina osvajanja gora, celo nekateri alpinisti se danes ob iskanju začetkov te dejavnosti obračajo v tisto obdobje, ko je francoski filozof Jean Jacques Rousseau, ki je živel v Švici in zelo rad zahajal v naravo izjavil, da ga še posebej in bolj od mirnih gorskih gozdov in planin privlačijo in vznemirjajo divje soteske, prepadi in skalnate stene.

Tako se je zgodilo, da sta v tistem niti ne tako oddaljenem avgustu leta 1786 Balmat in Paccard stopila na najvišjo goro Evrope. Iz doline so ju neprestano opazovali in ko sta se brez nezgode tudi srečno vrnila, ju je na hitro zajela slava in postala sta junaka. Kmalu zatem so sicer sledili zapleti, moža sta se med sabo sprla, Balmat je obtožil Paccarda, češ da ga je moral zvleči na vrh, ker naj bi pod zadnjimi težavami Paccard obupal. V resnici je bilo ravno obratno, le pri sestopu je utrujeni mladi zdravnik iz Chamonixa popustil in med razbitimi ledeniki in seraki je do izrazaprišla spretnost ter gorska izkušenost starejšega Balmata. Kasneje so se obrekovanja nekoliko polegla, pisatelj Aleksander Dumas pa je pripovedovanja povzel v zgodbo in dobre pol stoletja po uspešnem vzponu je izšla njegova knjiga, ki je danes izredno dragocena in tudi v Italiji še neobjavljena.

Zgodovina vzponov na Mont Blanc je do danes zabeležila veliko število najrazličnejših dogodkov, tako kot način življenja in vsakdanje navade, so se spreminjali tudi človekovi odnosi do osvajanja gora. Še pred prvim uspešnim vzponom je takšen podvig zaman načrtoval filozof de Saussure. Kljub velikemu prizadevanju in raziskovanju, mu na vrh ni uspelo priti. Leta 1809 je na vrh prišla prva ženska, Marie Paradis, vendar so jo skoraj vso pot nesli. Bolj dostojno se je v zgodovino vpisala grofica Henriette d'Angeville, ki se je samostojno v spremstvu vodnikov povzpela na goro in bila menda prva ženska, ki je nosila hlače.

V zadnjih desetletjih se je dejavnost v gorah bistveno spremenila, v strmih stenah so bile preplezane skrajno težavne plezalne smeri, opravljani so bili zimski vzponi, z vrha se spuščajo s smučkami, ob ugodnem vremenu poletijo nekateri z zmajem. Vse to pa morda iz podobnega razloga, kot sta se na vrh odpravila prva osvajalca, v želji po odkrivanju novega, neznanega.

Kanada odpira vrata azijskim milijonarjem

VANCOUVER — Kanada postavlja zlate mostove vsem tistim prebivalcem Hongkonga, ki so dovolj premožni in bi se želeli priseliti. Ta britanska kolonija bo 1997. leta postala sestavni del Kitajske, zato si številni njeni prebivalci že sedaj želijo zagotoviti bivališče drugje.

V zadnjem času je kanadska vlada pospešila sprejem svobodnejših določil o emigraciji. Doslej so imeli možnost priseljevanja v to državo le redki posamezniki in prebivalci samo določenih območij na svetu. Vrata so bila zaprta za vse tiste, ki niso imeli denarja ali so opravljali poklice, ki jih niso rabili.

Osnova liberalizacije priseljevanja Azijcev je denar. Sicer pa se v vsem anglosaškem svetu spogledujejo s hongkongškimi bogataši. Tako je tudi Kanada odprla vrata azijskim milijonarjem. Kdor ima letni dohodek 365 tisoč dolarjev in obljublja, da jih bo v treh letih vložil vsaj 183 tisoč, mu kanadska vlada jamči takojšnje priznanje statusa emigranta in mu bo dala tudi državljanstvo, kakor hitro bo njegova investicija izpolnjena.

Po sodbi strokovnjakov je v Hongkongu vsaj 1.500 družin s čistim dohodkom v višini 125 milijonov dolarjev, 120 tisoč pa je milionarjev v ameriškem smislu.

Po istih virih ima 20 odstotkov od 5 milijonov prebivalcev tega azijskega velemesta zadosten dohodek za priselitev v Kanado. Že sedaj se vsako leto po 7.000 prebivalcev nekdanje britanske kolonije priseli v Kanado, do leta 1997 pa se bo število povečalo.

Kmečka vojna

Riše: Ž. LORDANIČ

35.